

MS 32

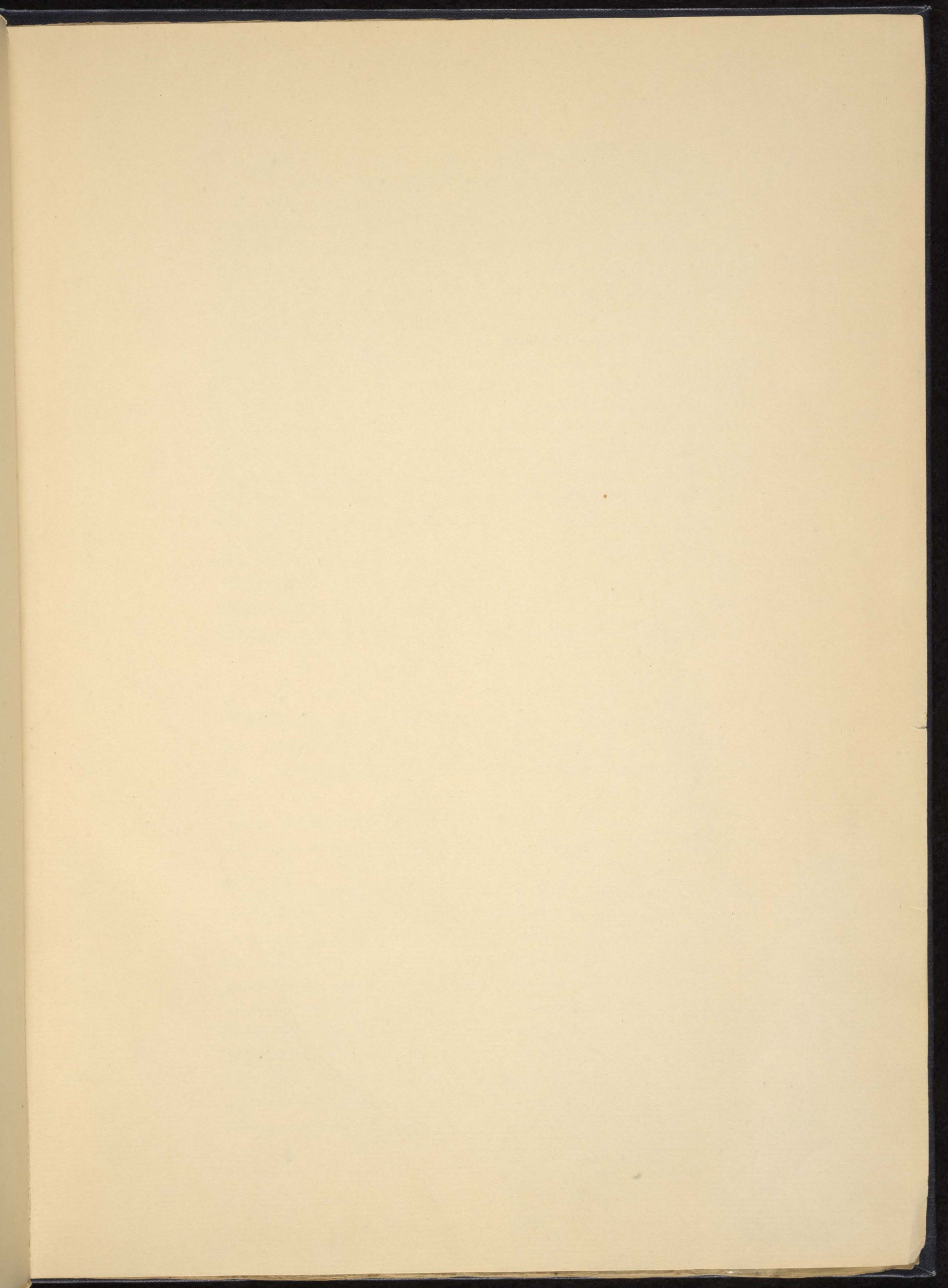
BERLIN
Collection

Bruni, Leonardo, 1370-1444.

" [ORATIONS in Italian.] With miscellaneous speeches in
Italian and Latin by Lorenzo di Pensanno and
Pelle Angeli di Callio.

Italy. In Latin and Italian.

Ca. 1450.

ms. no. 32

32
Magnifico & Egregio Segnori quoniam suspecto de tanta
Magnificencia conosci se conuissse parlare p lettere. Dientedameno
p no essere transgressore dela vostra consuetudine. & Anche el mio
dire sia aialano piu comune o recepto lato sia el piu p vulgare
Et per ch' chag. Segnori I principij de ome affare. piccoli megar
o grandi. suno sedeno fundamentare gl'auitorio del supno lume.
Chomo dice el testo in aut. de armis in p. coll. v. ibi magnus
dm & saluator nuz phus xpm. semp innocant. ref. & in aut.
de qstoe. coll. v. Ibi semp nuz de auxilio omniuz facim prudent
tiaz. ref. & in l. i. a. meduz. C. de vir. iur. emule. i. & ita nostros
aio ad dei omnipotentis erugim aduitoriu ut neqz anno co
fidamus neqz neqz nris militib neqz Bellor durib vel nro
Ingemo. Et ome spem ad solaz referam sume prudentiaz
Tentat. Vnde mundi totius clementa pcesserunt & coruz
dispositio in orbem feraruz pducta est. ref. // questo Anche
corroboraz & fortifica quel poeta vulgare dante nel penul
timo. Caplo del suo paradiso. dicendo.

Domma se tanto grande & tanto uale
Che qual uol gratia & Ale no facere
Sua desianza uol uolare senza Ale
Adonqua p mostrare voglia pigliare de laue senza peme

A Dillo. att. v. die pao mens Septemb. In septa diecia
fuit compilata & lectata p me Bellus & Angli d'callio
In Cuitate assisi in Inuitudine pporuz dute Cuitat ro

Ipi qz in pupibus. Altis
Ductores longe effulgent aures qz decori. Virgilino in v.

Magnifico Segnori & uoy Altis Nobili & Egregie Citadin
& Eper. Citadin. bench in conspecto de tantipedito
de ragione se conuissse p lare p littera. Niente d'meno.
Acho chel mio parlare sia aialano comune. & Anche
p no esser reputato transgressore dela ura consuetudine
o. deliberato sia la magior pte p vulgare. Et per ch' Segnori
Anticha & nouella bona usanza esuto sempre et e nelle
cose picoli o grandi sia innouare el diuino aduitorio senza
la nuy inuouatione Auolere pcedere e vna stultitia no l'altra
forma ch' a uolere uolare senza Ale. Chomo dice dante
nel penultimo Caplo del suo paradiso.

Dopna se tanto grande e tanto vale
Che qual uol gra e a te no fecure.
Soa de fanga uol uolar senza Ale
Adonqua ch no paya voglia pigliar delarie senza pime
esso dmi no subsidio Vna ruz de frantisco petracha
si chome ello lo Inuoca nel principio dela sua affrica Im
plozaro In questo modo Choe.
Dugz oetissima mundi
E pto supuz qz deus que secla nra dozuz
Victorez heretugz memorat que quina vidom
Larga p Innotus ritegetez vulneca corpus
Auxiliuz fer sume parens.

Implorato el sono bene. Refono Al autorita p my
pposita qual fo. Poi qz in pupibus altis. Ductores
longe effluent auro qz dectoz loco ubi. s. La sma
delaqual e questa che. Enca nauigando p mare per
venire in Italia. Aua scimo dele suoi naue Aua ellecto
e posto certi rectori quagli Auissaro cura dreggiare e agui
dare le dte suoi naue. e essi rectori e guidatozi stiano
in quella pte delanaue. E piu alta qual se chiama poppa
gli quali rectori erano ornati e respandevano de luci
dissimo oro. Encha lequale parole io desidero principal
mente dir chos. Prima ch de necessita se conuene acial
tuna Cita detho ch essa sya ben guardata e recta
Auer suoi rectori ut ibi duz dr. Poi qz in pupibus altis
ductores ref. Secondaria mente io considero ch questi
rotali rectori debbono comparire in conspecto de nascono
chiaz. Nati e lucidi. ut ibi duz dr. longe effluent
auroqz dectoz ref. Retorno al pmo oue disse ch io p
desideraua ch de necessita era Anastina nra deuesse auer
suoi rectori deputati Al goerno dessa. Ep o ben dire Cas
siodoro. Nunc est ellige Cui reliquy debeant obedire. elle
de nra dte Cassiodoro ellegge e deputare alamo poplo
essendo senza gubnatore possare duraturo. Chome se
scius puerbior p. Vbi no est gubnatil populus co
ruit. E doue ela multitudme senza mian capo. li ep feta
confusione senza muna honesta e bonita cho dice el texto
in Aut. de referenda an fi. coll. n. p o ch natural cosa
del poplo e de uulgo e diuidase in tante opinioz e diuersa
quante tra loro sono psona. Cho dice Vegetilio nel serodo
delle neidos. Scindit in certuz studia in conua uulgo
e p o de nra e elleggere alami rectori e qsto qsta ala
pma pte. Dissie Secondariamente che io desideraua
che questi rectori ellecti e deputati ad alamo regimto

Debbono in Conspecto d'loro subditi comparare chiari et
Luadi. La quale charezza et luadetea possono loro mostrare
in multi modi. prima m'fare et m'far fare ragione cōl'me
acciasaduno questa p la giustitia e vna virtu p'fctissima
chiarissima et nō e vero che q'lle doi stelle cho hespero
et lucifer. siano de tanta charezza et lume q'ta e essa giusti.
chome dice Arist. 1° Ethicor² Ipa quidaz iusti. virtus e
p'fcta et p'clarissima et neqz hesperus neqz lucifer. Et ita ad-
mirabilis. Et questa giustitia nō e altra ch vna volunta
Constante et p'petua daindo acciasaduno suo douere cho dice
la diffinitione dessa giustitia in 1. Iustitia ff. de iusti et iur.
et ben dice acciasaduno so douere p che scia cosa iust.
se dox ch deggono succedere equalmete i vna heredita suc-
cedesse in maggior pte luno ch laltro cho dice Cassiodoro. Imai
e emz ut de vna hereditate de qua expectat equa successio alij
habundant affluant. Alij paupertat i q'modis i gemiscant
Essendo adōqua la giustitia cosa comuna equalmete de
bellanciare et nō fare cho dice ualerio nel suo 1° libro.
Azancaruz farte st leges que muscas et alia in ualida amalia
retinent ualidiora quidez retine nō possunt. Queste legge
dice ualerio io nō so nō obseruandose p ch siano bone et iuanite
elli sono farte amodo teli de ragnō nelliquallij si ac p'noti vna
mosca nō e vno pouero homo et emam li p'sso et fassili ragione
se ac p'noto vno moscone. nō e vno gran atadmo tope le tele
nō e la ragione et passa via senza alcuā pena. E po bene
dice Tulio nel suo libro de officiis i commendatione dessa
giustitia. fundamentuz eiz e p'petuū commendationis et fame
Iustitia sine qua nil p' e laudabile. La giustitia dice
Tulio. e vn fundamento de vna p'petua commendatione et fama
senza laquale muna cosa munita auere mome de loda.
Deuentano anchi questi rectori chiari et luadi. uedendo et
reuerendo li giusti domande et honesti de soi subditi et hon-
acciasaduno merita essere honorato. Rondo el suo grado cho
dice Arist. in segete de Alisandro amonēdo esso Alisandro
de modi da tenerez archa el regimto. O doctissime filij Alisandre
Exaudi petitiones honestas p'ctoroz tuorū. honora honora deo
q' iste e modū commendabilis et in h' illudatuz Impiūz
fante anchi chiarissim et splendidissim offerendose p salute del
suo poplo et uiuendo virtuosa mēte come dice platon p timēy.
Eius gl'az vltra omēz gl'az mituit co q' p cor omēz salute
se p'tuit qua p max^o hūanō maxime hūanē gl'e titulis
et virtutis laudibus luēt. E nō basta al rectore reglare

gli altri se prima se medesimo no cura chomo dice vn filosofho pitagora
sicut no boni censeuiz medicus qui alios curat et seipm non curat
sic no gubnat bonis qui alijs mandat et a malis opibz se as-
todiant et se ipz no regulat. Lequale chose tutte e facto fare
ragione d'inaschuno vidi et receuute lo demade ben se uerifi-
cano nelli Nobili Signori p'ori passati po ch' loro ano feto
et facto fare ragione d'inaschuno vidi et receuute le domade
de naschuno honorato naschuno secondo el suo grado oputi
sempre p salute de qsta Cita di et nocte et ben repato arias-
thuno caso vniuerso. Sono anch loro vssii et gli altri fatti
vne virtuosissima mente. sichi de loro ben se po dire laudata
p me pposita qual fo. Ipsiqz in puppibz altz ductores longe
effulgent auzoqz debei. Et cho loro p tutte le p'diche cose
p loro obstruati. Luano et respandono in cōspetu d'inaschuno
Custa so certo li p'senti noui Signori p'ori facano el simile
et maxmamente p quello ch dice cassiodoro dnat qd'z cūctos
augmēta sue patrie cogitare s' eos maxie quos res pu^a sumis
honoribus obligauit el se couenire dūe cassiodoro d'inaschuno
pensare lutilita dela sua patria et maxmamente ad quelgli ch
receuano honore da essa. Voy sete quelgli che oggi site da
questa nra Cita honorati essendo posti al gouerno et al reg-
gimento dessa. Po chomo o dicto so certo farie el simile.
et nel fine reportate semel loda de luadegga et de chiazegga
repōtano i uostri passati. Ad laude et glā dello omipōnti
deo et dela sda bndicta matre sempre vergene maria ad
augmēto et sostenimēto dello Illustro Magnifico et Excelso
Signor. Ad pace et riposo de questa Cita et delle singu-
lare p'sone dessa. Ad mōte extramino et ppetua cōfusione
de chi uolasse el contrario et cussy piacra dio che sya Amen

Eccē constituy te sup gentes e regna ut euellas edificas e plantas.
Vba s^t origmali sc^{pt}a Jeremie. C. p. e insup^tur i. e. solue
de maio. e obedi. Po che Signori e uoy alti nobili e Spectabili
atadmy comedente consuetudine e suto sempre e c. Amaschino
in omē affare Inuocare el diuino adiutorio senza la tua Inuocatione
niuna cosa ne p fōsa ne gfero se pōtia gduire al desiderato fine
chomo dice Virgilio nel suo Septo lib. delli mados.

Ergo alte uestiga oculis tuncqz ceptus

Carpe manu / namqz ipse uolens facias qz sequet

Site fata uocant alie nō mirab⁹ illis.

Umare nec duro / potis quellere ferro

Adonqua actiochel p^{se}nte acto possa auē bon p^{ri}cipio / meglor
meggo / e molto meglor fine. Esto sōmo bene vna q Amehis p^{re}
de Ennea chomo de scire vergillio ch'ello lo Inuoca nel secondo
libro delle mados. Imploro in questomodo cio e

Jupiter omnipotens p^{ar}b⁹ si flecteris ullis

Aspire nos hoc tū / e si pietati merenti

Da de inde auxiliuz pater

Premessa la Inuocatione del sup^ono lume. Retorno ala uozita
p me preposta qual fo. Eccē Constituy te s^t gentes e regna

ut edificas e plantas locas e captis quib⁹ s. La sententia
dela qual e questa. Ecco ch' tu e constituto soua legere e Actas

cuno inante posto e deputato al reggimēto Acto ch' tu posse
euellere edificare e plantare. Circha le qual parole io cōsidero
p^{ri}ncipalmente doy cose. prima cheli uirtuosi sōno quegli quagli
debbono esser deputati ali honori del reggimēto ut i. duz diat

Eccē Constituy te s^t gentes e regna ut. Secunda mēte

Io cōsidero li modi sōno da esser tenuti p questi deputati. e
ellecti atal feggimēto durante el loro dominiō ut i. dū diat

Ut euellas edificas e plantas. Retorno al p^{ri}mo tōue d^{is}sc^{re} ch

io p^{ri}ma cōsideraua che gli uirtuosi sōno quegli quagli debbono
esser deputati ali honori del reggimēto. Questo p^{ri}mo p quello

che dice Seneca in libro de benefitijs. Res honores dignis dat.
elxe dice Seneca de dare gli honori e remuneratione de le lor virtu

a gli uirtuosi e achi gli merita. Semel parole dice Boetio nel suo

m. li. de consolatione. Ex uirtute quidem dignitatib⁹ nō ex dignitate
uirtutib⁹ honor accidit. Gli honori dice boetio se debbono dare a coloro

quagli sōno de uertati ch^{ar}i e Nobili p gle lor virtu e nō a coloro
sōno nobili solo p uirtu e opatione di soi antecessori e nō de se.

Ep o bene dice Seneca nella soa seconda tragedia. uitupando
ch' se posseno gloriare dela soa natione e nō de se Qui gen⁹ factat

suuz aliena laudat. Costoro dice Seneca ch' lodano la lor generatione
credendo mēg^{re}ficarse se uitupano p o ch' lodano gle opatione

degli quagli muno virtuoso. 7 le cose daltre de addoqua nascio
sua uita guidare in virtu degli quagli muno virtuoso. Auendo bene
la forma contra 7 aduersa po may esse puato como dice Luciano nel
suo pmo libo. Nella dicitia ch fece Bruto acato. Ombj expulse
fecit ohm qz fugate virtut. Cuz sola fides qua turbare exauit
fortuna tibi. Eno e uero che sya alcuna difficulta esse virtuoso
Anch nascimo volendola la po aquistare p och essa vertu no
deggie piu nobeli ch in popolare. Non piu una cosa ch malt.
Non piu uno ricco ch uno pouero. Anche remane contenta
de homin mada como dice Seneca in una sua pistola ad Lucillo
Nulli est pculosa virtus ombj pz. oms admittit no elusit
Domini ^{no} nel censur nudo boie contenta e. De addoqua nascimo
fforzar se esse virtuoso 7 coloro se ritrouano nel numero di
virtuosi meritano esse virtuoso de tali honori honorati 7 questo
quato ala prima pte. Dixe secundariamente chio consideraua
tre modi sono da esse tenuti p nascaduno rectore ut i. du dicit
Ut euellas Edifices 7 plantes. Euciamete Segnori se io
bene considero nascio rectore volendo gustamete feggere
de Obferuare 7 haue in se queste tre cose. Prima euellare
Secundaria mte edificare 7 plantare. Dico pmo ch gli rectory
debbono euellare noce. Sta pri 7 reingurare del suo feitorie
gli catuy 7 Infamosi homin loro psequendo 7 punendo como
meritano si che de loro syano purgati 7 netti como dice el testo
nel Cap. p uenerabilez q fili. Snt lrmj. Poch pdonando ali
catuy se inguria 7 fossi offesi alibom chomo dice Seneca
in una sua Epistola ad Lucillo Romis nocet qui malis pat
dno. Secundariamente depolo euellare edificare 7 plantare 7 tale
edificameto 7 plantamento significa ch chascuno rectore de esse
decorato de molte vertu. prima de esse giusti 7 dritti. de esse
forti arditi 7 magnanimi. Dno esse piatosi 7 humili. Dno
esse prudenti 7 eloquenti. Ep che nellesito di pmy segnory
pauory passati dissue alquanto delagustitia p odesa al pnte piu
no me extendere midero sobrecita p far fine solo alcuna pzola
dela prudentia 7 dela eloquentia. Dissue ultimamente che gli
debbono esse prudenti 7 eloquenti 7 questa vertu de prudentia
e una vertu piu eccellente che veruna altra vertu cardmale
p och essa prudentia se ripone nello intellecto 7 dirige i finj
de laltre vertu Santo Agostino nel libro de fegmme mentis
descriue la sua diffinition in questo modo. Prudentia e bonaz
malaz qz reuz cuz altaz delectioe 7 Reliquaz detestatione
sacientia. Questa prudentia dice Santo Agostino e una sacientia
A cognoscere 7 discernere el male del bene 7 amare 7 sequitare
el bene 7 aptimitare 7 odore el male. Et p questa prudentia
saquista carita 7 honore deuitasi aauto 7 forte 7 da nascio

4

principe e Signore e sempre ben induta Como dice Salomoe
 in suoi puerby. Per hanc prudentiaz virtutem hanc caritatem ad subas
 honorem apud seniores datus iuvenat i iudicium et i conspectu positus
 Amabilis ero et facies principis mirabunt me. E questa prudentia
 senza la elloquentia. Et la elloquentia senza la prudentia pocho
 uale como dice Tullio nel suo primo libro dela sua Ethorica uechia.
 Existimo prudentiaz sine elloquentiaz parum posse ciuitatibus eloqui.
 vero sine sapia ut plurimum obesse posse nunc. Gle qual cosa
 tute bene se verificano nelli Nobili Segnori pxiimi passati po.
 ch loro p le lor vertu Anno meritato esse suti honorati dello
 offitio del priozatu et in esso offitio q gra prudentia et alto pui di
 mento se sono exatati psequitato et facto p segtare gli viciosi
 et catus hominum et loro puniti et facto p pure secondo il loro delicti
 Anno obstruati et facto obstruare giusti. equaliter. Sono suti
 forti. Aediti. et magnanimi. Sono suti piatosi et bonum pui
 denq et eloquenti si ch de loro ben se po dire lautorita p me
 iposta qual fo. Ece Constitui te dñ gētes et regna ut
 cuellas edifices et plantes. Ece ch tu sey stato sopra posto
 Alegente et deputato al reggimento. Anno che tu posse cuellare
 Edificare et plantare. El quale cuellare edificare et plantare
 vna q tutti gli altri modi se debbono tenē p Ciascuno Rettore
 Auendo respecto ad ale loro inestabili vertu so certo si se obstruara
 p gli pñti noui Segnori. priori. E maximamente p quello
 ch dice el testo i. l. postliminiuz. s. filius. ff. de captiuis. Doue
 dice ch ciasuno nato in questo mondo e nato p quatro cose. Prima
 E nato Al nro Signore dio. Secondaria e nato in aiuto della
 soa patria. Terzo e nato i aiuto del so pre. Ece ch vedete ch
 ciasuno e piu obligato alla soa patria ch al pre p che da po dio
 e posto la patria et da po la patria el pre. Quarto e nato
 in aiuto de suoi parenti et amici. E ussy facendo sepotarano
 semel loda reportano iloro passati. Ad laude et gla dello om
 potenti dio et dela soa Benedita madre sempre vergene maria
 Ad augmeto et sostenimento dello Illustro Adag. et Exclso
 Segnor nostro. Apac et aruposo de questa Cita et delle smg.
 persone dessa. Amore exterminio et ppetua confusioe de chi volesse
 Acontio E ussy piaccia dio ch sya p Infinita. Seta Satorz Amey.

Mag^{or}. Astantiuz conspectus frequens in forundissim^{is} noua q^{ue} diuendi
for^a tēct oculos p^{er}turbat aūz tantorūz Nobiliuz uerenda maiestas
Deuor etē p^{re}s q^{ue} septi ne potius uideat q^{uam} temeritatē quadam q^{ue}
recto consilio. Ad hūc actuz adhūc q^{ue} locū suū p^{ro}uocat p^{er}fecte haud
ignauus sum humanissim^{is} p^{re}s Laudes v^{est}ras nulli uerborū ampli
tudine cohequere posse. Naz inq^{ui}stuz sumq^{ue} p^{re}s memorabiliz. Et
q^{ui}tor gesta q^{ue} mag^{is}. sempiterna digna memoratu hui^{us} amplissim^{is}
mag^{is} Intuorū clarissimaz uirtutūz magnitudo rez q^{ue} h^{uius} gestaz
diuersitas aūz n^{ost}ra Intentionis abruptit ut hui^{us} quide^z orōis diffiale
sit p^{re}s m^{ag}is diffilissimūz sit Exitū inuenire. Igit^{ur} p^{re}sente aīo uos
p^{re}s optim^{is} uirtutes Egregias mēoria z f^{el}icitatē complector. Diadūto
fore sumo ponde^z laudis quaz meruist^{is} obtutu z ne mag^{is} iⁿ beallitate aīm^{is}
mei detegam q^{ue} v^{est}ras uirtutes ut p^{re}s est z p^{re}sente. Et ubi rez p^{re}sentiōia
adst^{et} quid opus est v^{est}ris. Non de illo v^{ost}ro p^{re}sentiōia constantia admirabil^{is}
dest^{et} opus est p^{re}sentiōia ego ipa h^{uius} breu^{is} t^{em}p^{or}e sepe nūc Eyp^{ti}us su^{us}. Ut h^{uius} dig
nissim^{is} p^{re}sentes in amore^z ac comoduz auctoz Cuiuz iⁿ uigilant^{is} sumo
ope omēz n^{ost}ra omēz q^{ue} sollicituz rez p^{re}s. Acomodaueo ut p^{re}sentiōia fa
cultates negligēz p^{re}sentiōia v^{ost}ro q^{ue} amplissimas est uellet aī^{us} rez
timomuz nō amplector p^{re}sentiōia in Argumēto laus ista uirtute

Quanti autēz continentia z moderatione p^{re}sentiōia fuerūt q^{ue} saluberrima
p^{re}s apud p^{re}sentes tūc cōsuetūz z laudis plation dignissima effectus
in h^{uius} v^{est}ris clauissimis recognoſcit^{ur}. taceat ig^{it}ur. valeu^{is} f^{el}icitatē datio
q^{ue} obronſulatuz quēz p^{re}sentiōia. Adeptus fuit v^{ost}ro dignitatē illaz in sup
bia ab urbe paulo ante p^{re}sentiōia singl^{is} v^{est}ris Expulsi uoluisse
concedē uideret. Eminentes edes suas iⁿ plana dictat

Quid autē de sup^{er}ma Just^{is}. Sūe qua nichil laudabile est q^{ue} q^{ue} mlt^{is} d^{is}
Auctoribus Illustrata potissimūz in hac urbe florent z summa aī obſeruation
in h^{uius} mag^{is} u^{ost}ra est. Obſeruo itaq^{ue} p^{re}s Egregiū ut si aūz est
m^{ag}is h^{uius} Eppetenda z filia libtatē care^{re} in u^{ost}ro. Sumo aī studio o^{mn}iq^{ue}
opaz Justit^{is} ronadatt. f^{el}icitatē mētib^{us} t^{em}p^{or}e p^{re}sentiōia claudū q^{ue} nō hostes t^{em}p^{or}is
Atq^{ue} Astutia captos maluit q^{ue} armis obtinē quid rōne Senat^{is} aī id q^{ue} p^{re}sentiōia
fuit egisset q^{ue} eos p^{re}sentiōia iuste ille consul Euerat. po. Ro. p^{re}sentiōia libtatē
donauit. Expulſat aūz maximo^z uirorū gesta p^{re}sentiōia. Sentio quos v^{est}ros
p^{re}s q^{ue} septi que f^{el}icitatē corū atq^{ue} dicta q^{ue} Augusto Ambitu o^{mn}is complector
Sed aīz mag^{is} q^{ue} multa dicenda erant c^{on}ſtatē. Excellētib^{us} v^{est}ris reb^{us}
q^{ue} ipis c^{on}ſul^{is} utiq^{ue} p^{re}sentiōia. n^{ost}ro itaq^{ue} p^{re}sentiōia t^{em}p^{or}e nō laudanda est omia
Et quedaz recordanda sup^{er}sit.

Dicebat est horūz mag^{is}. f^{el}icitatē d^{is}. Virtutes Amplior^{is} atq^{ue} p^{re}sentiōia orōn Eyp^{ti}olle
Et amplius in p^{re}sentiōia. Difficilis Aliis grauis est uideret v^{ost}ro h^{uius} m^{ag}is est
hos p^{re}sentes Ornatiſsimos in h^{uius} f^{el}icitatē regimē. Marcū aīz rōne p^{re}sentiōia cātoz
equa Eūitātē z Justit^{is}. Graui c^{on}ſarēz libalitatē. Ac Mag^{is} f^{el}icitatē Eapione^z
contenētia atq^{ue} moderatione q^{ue} nō p^{re}sentiōia dignitatē quadazat^{is} maiestate sup^{er}asse
Nūc ad uos f^{el}icitatē q^{ue} in h^{uius} loco dignissim^{is} ſuacſſorūz estas n^{ost}ra omēz uirtutē o^{mn}is
ca d^{is} v^{ost}ro mētib^{us} magna uoluptas sit ut equalēz ac p^{re}sentiōia v^{ost}ro u^{ost}ro m^{ag}is
vel dignitatē v^{ost}ro uirtutē agatt atq^{ue} p^{re}sentiōia nob^{is} aī Actū est p^{re}sentiōia q^{ue} ex h^{uius} mag^{is} uirtutē
res p^{re}sentiōia comoduz uos ipi gl^{ori}az acquiratt. Naz si donūmēta ſumē d^{is} c^{on}ſtatē

5
permanenda Amplificanda qz in pub. Aditum inter clarissimus Exemplar
in oculos adst. praecunda e. a nobis illa macula p.identes egregia ut quibus
in hoc solio reside. contigit no. nre regentes e. s. nobilitat. z virtut. auctores
no. vana de vobis p. dicit. sit. Et si mores v.ustat. integritat. prud.iaz
gratitatz horuz qui in hoc refulget. Sede b. mto gstituti fue. Enumerare
z commendare velim. in vris Enumerandis deesse d. d. d. p.ortu. Judicare optat.

Unus ty. p.ire no. Audet. ams. ut uclut. b. pulch. atqz. mag. popul. q.
sordid. atqz. Exosaz. Traz. i. portunitat. v. s. p. Ado. tollere no. potuit
q. tantoz. cuius. h. p. h. nephas. maligno. errore. fortune. aios. occupabat.
imo. ams. clar. in gentib. ab. h. florentissima. urbe. no. mo. Eracta. h. a. fimb.
humane. nre. ex. t. m. n. d. a. z. putauit. plurimuz. i. illo. st. p. t. u. laboris. ac.
p. r. u. l. i. sustinens. libtat. dula. s. s. m. u. n. o. m. e. n. i. d. e. t. u. i. q. z. salutare. ex. s. i. t. i. t. i. p. o. s. t. e. r. i. o. s.
nos. s. u. m. a. n. i. z. p. r. u. d. e. n. t. i. a. z. z. p. l. a. g. z. a. t. i. a. c. v. m. a. n. i. m. i. c. u. p. i. d. i. t. a. t. e. g. b. e. n. e. d. i. c. t. o.
Sic. itaqz. apud. v. m. i. s. s. u. z. p. o. p. l. z. m. u. n. i. c. a. m. a. g. r. a. f. a. m. e. atqz. laudis. s. e. m. p. i. t. u. r. a. s. f. e. c. i. t.
Ad. laud. z. d. e. y. A. m. e. y.

Quam. mag. p. r. e. s. Epig. n. t. e. z. i. p. a. A. l. i. u. z. p. f. e. r. e. o. p. p. o. r. t. e. q. i. n. h. a. c. s. u. m. a. h. o. n. o. r.
hoc. i. m. m. e. n. s. u. z. d. i. c. e. n. d. i. a. s. s. u. m. e. t. q. u. o. d. e. x. i. n. o. p. p. r. i. m. a. t. o. atqz. i. n. d. i. s. c. r. e. t. o. f. o. r. t. u. e. t. u. e. t. u.
n. u. l. l. o. j. u. s. t. o. j. u. d. i. c. i. o. v. e. l. r. a. t. o. c. o. n. s. i. l. i. o. c. o. n. g. i. s. s. e. t. D. o. l. e. b. a. z. e. m. z. p. r. e. s. c. o. n. s. c. r. i. p. t. i. e. t.
N. u. l. l. a. t. e. n. g. a. m. b. i. g. e. b. a. z. i. m. e. i. n. e. x. p. t. i. s. s. i. m. o. h. u. i. z. r. e. f. u. l. g. e. t. t. o. z. a. t. o. r. u. e. a. t. q. z. n. o. m. o. d. o.
m. e. d. i. o. r. u. e. a. l. i. q. u. a. v. i. n. e. t. m. i. n. i. m. a. p. e. c. o. n. s. t. r. u. e. b. a. t. E. p. q. u. i. b. z. p. o. t. i. s. s. i. m. e. v. e. l. p. u. a.
f. a. c. u. l. t. a. s. i. n. e. e. t. q. h. u. i. z. m. a. g. i. s. t. r. a. t. u. s. E. g. r. e. g. i. u. z. a. y. a. g. z. q. z. d. n. o. z. p. o. z. q. u. o. z. n. u. c. t. i. m. i. n. g.
R. e. g. i. m. i. n. i. s. a. d. e. s. t. i. r. a. i. l. l. o. z. v. i. r. t. u. t. e. s. A. m. p. l. i. s. s. i. m. a. s. A. c. t. a. qz. l. a. u. d. a. b. i. l. i. a. q. z. g. r. a. t. i. t. e. z.
z. o. r. n. a. t. e. s. u. p. e. r. m. o. q. z. e. l. o. q. u. i. t. e. g. r. a. d. u. t. a. u. t. d. e. u. i. t. p. o. z. a. n. d. i. e. t. j. u. s. t. i. t. i. e. z. i. z. c. u. l. t. o. r. e. s. b. n.
m. i. t. o. A. p. p. l. i. n. d. A. t. D. u. z. a. n. t. e. e. m. z. c. o. z. i. z. m. a. g. i. s. t. r. a. t. u. t. i. p. e. t. a. z. v. o. q. z. o. p. e. t. o. t. o. p. o. s. s. e. t. o. t. a. m. t. e.
o. m. i. c. o. n. a. t. u. S. u. m. o. S. t. u. d. i. o. q. z. v. i. g. i. l. a. n. t. i. s. s. i. m. e. E. x. c. o. l. u. e. j. u. s. t. i. t. i. a. z. q. f. u. n. d. a. m. e. n. t. u. m.
a. t. qz. A. t. u. s. y. m. o. o. p. p. o. r. t. u. n. i. z. z. o. m. o. b. s. e. r. u. a. t. i. o. n. E. p. q. u. i. z. e. n. d. u. z. p. s. i. d. u. z. p. r. o. z. e. e. t.
p. u. b. d. i. g. n. i. t. a. t. t. J. u. d. i. c. a. n. d. u. z. e.

Quia. f. u. e. A. d. o. p. o. t. e. n. t. i. s. s. i. m. e. v. o. r. b. e. s. q. u. i. u. s. i. n. f. i. n. i. t. o. m. i. l. i. t. u. z. a. t. qz. d. u. r. u. z. c. l. a. r. i. s. s. i. o. z.
m. i. n. u. t. e. f. a. u. o. r. i. b. z. q. s. i. i. n. r. e. b. q. i. p. i. s. p. r. e. c. e. p. t. a. j. u. s. t. i. t. i. e. a. t. qz. d. i. s. c. i. p. l. i. n. a. E. x. c. u. s. s. e. r. i. n. t.
q. u. a. z. C. i. t. o. z. u. i. n. a. p. s. t. r. a. t. e. z. E. x. p. u. l. i. o. c. o. n. s. u. p. t. e. n. o. s. i. n. t.
V. i. s. i. t. u. t. i. t. e. A. n. t. i. q. u. i. s. t. i. p. u. b. i. z. i. n. E. x. f. u. l. g. e. n. t. i. s. s. i. m. a. A. t. h. e. n. a. z. p. a. p. d. q. u. e. r. o. s. v. o. r. b. e. h. u. i. z.
s. u. p. e. r. v. i. r. t. u. t. z. D. i. u. i. n. o. q. u. o. d. a. z. m. u. n. e. m. a. g. n. a. n. i. z. d. i. l. i. g. e. n. t. i. a. c. u. s. t. o. d. i. a. r. e. l. e. g. i. o. q. u. a. m.
p. o. s. t. e. a. f. a. s. t. i. d. i. o. s. u. s. i. l. l. e. p. o. p. u. l. i. z. i. n. e. s. t. m. a. n. d. i. s. b. o. n. e. s. d. u. z. i. p. i. s. c. o. n. t. e. m. p. t. u. z. t. r. a. d. i. t.
t. u. t. a. i. n. c. a. l. a. m. i. t. a. t. e. z. a. t. qz. i. n. d. i. s. c. r. i. m. e. n. i. z. A. d. d. u. p. Q. u. i. d. i. l. l. e. J. o. m. u. s. b. e. u. t. t. s. e. m. p. i. t. i. n. e.
f. a. m. e. a. t. qz. g. l. i. e. c. l. a. r. i. s. s. i. m. u. z. A. t. u. s. c. u. a. s. s. i. t. q. u. e. d. i. j. i. n. m. o. r. t. a. l. e. s. a. d. a. u. g. e. n. d. a. z. c. a. p. e. s. c. e. n. d. a.
q. z. r. e. i. p. u. b. l. i. b. t. a. t. e. z. n. a. s. c. i. u. o. l. u. e. n. o. n. e. p. o. s. a. n. g. u. i. e. j. u. s. t. i. t. i. e. c. u. l. t. u. i. n. m. a. t. r. i. a. v. o. r. b. e.
c. o. n. s. e. r. u. a. u. i. t. a. t. qz. i. l. l. u. s. t. r. a. u. i. t. q. z. u. t. s. a. p. i. e. n. s. z. v. i. z. o. p. t. i. m. i. z. i. n. t. e. l. l. i. g. e. b. a. t. t. h. f. o. r. e. p. o. R. o.
t. o. t. u. s. o. r. b. i. s. r. e. t. r. a. z. p. d. e. f. a. c. i. l. i. i. m. p. l. u. z. A. l. l. a. t. u. a. C. o. n. s. p. e. x. i. s. e. p. e. m. i. o. p. r. e. s. q. u. e. s. t. i.
i. n. q. z. p. l. i. m. i. s. o. p. i. d. i. s. m. a. g. i. s. t. r. a. t. u. z. g. e. s. t. a. c. i. r. a. i. n. c. o. n. s. u. l. t. a. E. x. p. e. c. i. t. a. t. i. o. n. i. u. a. g. a. z.
p. a. u. z. q. z. f. e. l. i. c. e. z. s. o. r. t. i. z. i. n. t. u. t. u. i. n. h. a. c. u. o. A. l. m. a. v. o. r. b. e. n. o. n. o. m. i. a. S. u. m. a. i. n. p. r. u. d. e. n. t. i. a.
A. t. qz. E. x. c. u. s. s. i. o. z. E. x. p. b. a. t. o. c. o. n. s. i. l. i. o. c. o. n. f. i. c. i. E. x. q. f. e. r. m. a. g. i. s. t. r. a. t. u. z. l. a. u. d. i. b. z. v. r. i. s. c. u. m. u. l. a. t.
A. d. d. i. t. A. t. u. o. s. c. l. e. m. e. n. t. i. s. s. i. m. i. p. r. e. s. q. u. i. n. u. p. a. d. h. a. c. t. u. m. p. h. a. l. e. z. s. e. d. e. z. m. i. t. o. A. l. l. i. g.
c. l. a. s. r. e. z. v. r. a. z. p. s. t. a. n. t. i. o. z. s. c. i. l. o. A. d. a. l. i. u. d. t. i. p. e. s. r. e. f. e. r. e. n. d. a. z. e. d. e. r. e. u. s.

Ad. laud. z. d. e. y. A. m. e. y.

Q uo magis in cunctis uti p'mordis Summa Religio & sup'mus uocatur p'sidium
q' no' mo' u' & indubitate fidei Antistites & ap'stis oratorib' & q' fli' nris
oraculis stabant magna cu' uigilantia antiquo more maioru' obseruatum est
Paprio t'm auctor dictatur Summ' deus adpto adu's' sanctas bellu' gerente
Et si p'stantia a' militu' q' exp'bata uirtut' hostes sup'are potuiss' in dillata
nego' ad auspicia u'petunda in urb' p'fectus est ne militaru' op'is deoz
fuit concessa maiestas. Accedat igit' q' Antiq' poete & clarissim' om'
orator in eoru' memorandis recitationib' p'ge' Sator deoz n'q' exp'it' h'z
manu' utraq' p' h'eb' statuit fulm' d'm'. Ades p'nu'ciati p'mtor'. Nunc Ego
te p'p'z Alme. Tuq' o' p'arch'ps tot'z Sotia reg'. regina p'mod' q' deoz om'a
qui in p'fulgenti Templo ciuitat' sede' incolit' q'stutaz. Adesto fauete om'e p'it'
Sed dum tanta m'zifica op'a p'ies q'scripti d'io meo reuolues q'm h' mag'zatu' utiq'
tp'z belloz & p'ans m'zuz in mod'z bon' gesta fuit quo & more d'icendu' q'
admiratio' p'sequaz n'fuo uide' p'feto & si aliq'm rebum ut ita d'ym' plebis
cu' pat'is diffinit' om'a rei pub' ornata Leges q' saluberrimas ius
tissima q' i'stuta. Ep' magna p'udentia ho'z clarissimoz p'fidu' in nulla ex p'te
sup'la uel uiolata fuisse ut m'ito & sapie' p'bl'm' laud'z uendicauerint. Quante
zonz amplitudines viros fuisse. Ep'st'm'm' q' m't' medios p'egent' bell' s'tcepit
nulla hostu' atq' p'p'ula r'up'tion' constenati. S'z f'uz' sumo i' gemo' s'm'ca q'
fide' difficil'm'az q'z reuz m'za p'atentia max'm' p'fidu' & iocundissimuz
difficil'm'az leu'mentuz urbi u'c' p'bu'z ut taz fort'es tamq' constantes q'
d'modo fluctuant' fortuna in rei pub' fide' m'fere' m'nsere &

Q uoz Ep' no' m'ito p'seundi et Affecam sup'ioris mometuz clarissimuz
pacta & m'f'at' clade tan'di cum in Exitu Romam no'is tota fere reuz na' con
fense' nullo adu's'z cartagenesuz d'uc' r'c' audent'z is solus actis graui et
Erubescenda trepidatione corrept' romam Imp'uz defende' instituit. Nec
segu' u'z illaz mag' p'egessit q'z v'bis ottulerit

A q' q'za grauitate constanter Sollicita atq' uenustate fuit p'dicti Ep'q'z.
ura res pub'. ornator atq' iocunda reddita & p'fusa et largitior atq' munificentia
mag' & Ep'et'ib'z nris atq' omib'z qui ea uti uoluerunt

N on Expedit vltior' disputatio' hui' mag' p'oratt' uirtutes Amplissimas
v'bis Extolle' q'm que pub' gesta s't no' indigent puata laudation' que nulla
ete m'a o'zo sat' dign'e laudibus Exordine p'seq't.

V os aut' qui hui' Triumphalis sedis hatenas & tante potatis i' signa d'modo utine
concessus e' toto posse g'ndire ut no' mo' d'egentes s'z cl'iores hui' m'oi mag'zatus
fulgor effitiat. Inqua & Summa ca' p'udentia elaboranduz e' ut has ciuites
g'ueris fundit' Ex'te'ptis q' no' mo' mac'zatesq' & si Amena urbe s'z pot'issima
sepe regna possuz d'ede' hab'z quot' validissimas gentes hui' m'f'z ciuitis q'z bell'
Scua tempestas populata est. Quid Ref'raz portus Romanoz' Cesaris
Apud trebiaz gallie flum' cu' q'sules de bello gerendo m't' se uehementi d'siderent
Nambal de re illa etior' f'us hostes aggress'z i' m'elaz stragez duab' nris a'ias
q'z legomb'z Ep' m'p'uis late q'z dedit Magna naq' p'ma fame p'ctue asseruit
elas p'sectum Apud Ex'cellentissimuz d'm' comite. f. m'uz Arme i' metu p'ncipe
q'z gloriosissimuz cui' uirtutes bellicas i' n'ias q'z victorias troph'ea q'z mag' in toto
orb'e f'raz nulle s'ep'tozuz h'c uel p' om'e' etatez in posteruz re'hequabunt' & qui vos om'e
de S'm'g'h' fide' Summa q'z Integritat'. Iustis muncib'z d'erozabit

Ad laud'z d'ey d'moy.

Certat pmeditat qz iustitia dñi pncipiū puto huius ne pe iusta
biles virtutes sepe nō posse horū uerbis habūde reitari compi
e Ad hāc qz obfunda delato m iure iurando ut pmetit eiusde
religioe ad eū. me obnoxii ligatu qz gñia de illa casteputa/ar
integre obfusa obfutura Ad laude dei & pcellū dei Ky.

De iustitia

Reuz oīz plato & actū nāz inspicens adidit in omī sermone
suo de rep. institutione pposito in fundendūz aīz iustitie amorē hinc
qua nō solūz resp. sed nec epigūis actus nec domū qdēz parua
eo statit. Ad hē pōzo iustitie effectus humanorūz pectoribus
imprimendūz. Nichil eque patzornaturū uidit quā si factus
eius nō videret cum iustia hōis terminaz

De fide

Necessit meritis tuis rictis laudibus ptioloz fides quā diuinam
diligunt mōtalia uenerantur. Naz mē mudi fluctuantēz pcellas
nō se huana fragilitas continet si nō actibz iumentibz firmitas
nō adesset. Hec mē solios amittitaz seuat. Hec dñi pūz iute
gritate famulatur. Hec supz mōz Reuerentiam pie credulitatis
impendit. Et si beneficium tante rei quezas latius incommu
tabilis fidei & omīe qd bñ videt uiuit

Necessarium ē si probat Rei pub psonal dignitatibz eligē ut
cui iustitia gmitit malis mōibz nō grauet alioquin effraye
ab homīe ex exigaz qd cognoscat nō hēc.

pro iustitia
nō

Prīmū ad bsum praua ul iniqua iustitie munim obiectum est
cui fima veteres diffinire uoluerūt & talis notat ē oplexio.
Est quidem iustitia hīz animi pro comuni utilitate suat.
sum cuiqz tribuens pntatem. Int cetera ueritatibz inuenta
& ordinataz rerū obtinent pcomia hēc cunctis laudibz mētū
offeri qz diuisarū ciuitatum decora faciet aptis ad mīnistrato
ribz uidet ornari & cui cultu quent nobilis allebei occasiō colligē
& cūz nodi iuris discrepatōz soluent.

de iustitia

Necessarium reip. ē si probat psonal dignitatibz aptis eligē ut cui iu
stia gmitit malis mōibz nō grauet est quide iustitia hīz ai
virtuosū pro cōi utilitate suat tribuens bñcūqz qd sum ē.
cui munimen ad bsum praua & iniqua pma obiectum. hēc it
cetera ueritatibz inuenta & ordinataz rerū obtinent pcomia
cunctis laudibz meret offeri hōz & decora faciet & ciuitatum
hēc aptis ad mīnistratoz uidet ornari & cui cultu quent
nobilis allebei occasiō colligē & cūz nodi iure discrepatōz
soluentur.

Inuocatio.

Abis nobis diuina clementia & pīs nīs postulatiōibz propitius tu
claritatibz lūmz illustrati uideaz īgressum gteplēz progressū & egre
sum i laude tui nōis pminēz.

Soleo heros plurimum cuiusque conspiciam intra me ipsum non mediocriter te
 videre quotiens de Rep. vestra magnificencia an omni eiusque summissimis in-
 stantibus promei ingenij tenuitate quicquid agere in mente venit. Nam cum supra
 meum spiritum repetere cogito reliqua ipsa vestra non facto non euctu sed mira oratorum
 vestrorum integritate atque moderatione gestat istius exemplum mens vniuersa
 mea coram praesentibus stupet. Siue accedat ac si aliqui affari ceperit
 rudis mea guttur lingua heret. Quod quidem i praesentibus mihi vehementius
 quod vult. Et etiam mea postulat iudicant sentio accedisse quia quum non
 ad ipsi vestris gloriam illustrandam fides mea mihi studij affert tantum fa-
 cultatis rei pondus et excellentia detrahit. Neque ego quid eloquar aut
 vnde exordiri incipiam satis quocumque ab inde conspicio tanta est eius vestris iudicis
 huius magnificentia tanta rerum exilla gloriola gestum copia tantum nunc quod
 sue vestris belli actus quibus vestris ipsa sola epice agere matri ac vniuersum
 te ut omnia quietem atque tranquillam redderet praemetis pene vestris
 vestris vestris te iungunt sine noua studia parat quia quidem vestris ipsa omnia
 atque quiete potest diligentissimum attendat nullas censeo platur vestris
 aut raras repemus quae non ab hac vestris longe superentur. Nam quod
 vestris inimicorum suorum sepius repetitum ostendit ut actus superentur cha-
 talis quae non ipsi modo vestris vestris vniuersa iam dudum praesentibus fuit
 repetitum auctore impetu demotionis ruinamque fastidissimum praesentibus odienam
 tantum vestris vestris quiete dulcem tranquillitatem suam omnium ac fastidissimum
 libertatem agrediamur. Quia in Re omnes Resp. omnes senatus qui pro
 libertate nituntur omnes denique italicorum gentium ac populorum ceterum mihi
 cupere maxime ad vestris ut siu illis de pace de quiete de cunctis arbitrio
 ac vniuersi potestate aliqui huius differere vni illis ueris in argumentatio-
 nibus de motu quod quidem re et ipsa facilius cognoscere possunt amo-
 nitum. Et praesentibus harum temporum tempestate hoc ipso vniuersi seculi turbine
 vni diuino numine ab omni clade omni cuius discordia omni maris
 impulsu omni armorum quassatione atque impetu non aliter praesentibus quod
 Nos ille annosissimus non enim in archa in omni animatus semper diluuium
 fuit nuncius euasit. Vnde admodum fuit ipsa praesentibus praesentibus
 ex hoc vno exitu animantibus restituta. Ita superis damnis omnia
 ista ad hanc gloriosissimum vestris prope dita semel sua potius libertate
 gressu quod. Quae omnia non segnitius ciuitas ipsa non luxu deui-
 salustianum illud diligenter edopta agere audent in gloriando praesentibus
 vni etna ferre in ista nata est. Nunc igitur Cives vestris
 amplissimi quorum fides totius hodie Reip. corpus libertas populi si-
 dentissime gmedat omni vestris studio omni diligentia omni quo
 vestris ciuitatibus nequid molesta nec noxum ciuitati ipsi vestris
 possit defensoribus obuenire. At in libera illam hodie suscipe
 rit uero opus uero fiat gloriola libera si deus dedit ut deus eas
 posteris restituit. Apud quos et nostris amplissimi vestris ore
 noxia restet eterna nullo temporis cursu nullis fortibus tantum
 peritura.

Finis.

Resposta f. dela Signoria de fiorenze facta adli ambasciadori
de Re de ragona. Fere data Resposta Leonardo buzzy in vno
grandissimo glielio de Citadini.

Mag.^o e pstantissimo Amraoglio. Et voy spectabile Canalezy eglie comadamento
de mei mag.^o S.ⁱ che p m se faza Resposta in nome dela S. lozo a quato
fo exposto da voy dapte de Ser.^{mo} e glosa pmape. Re d'ragona. e d'realia et
E io nre sforzaro fare quato ad me comendato zifidandomy non tanto nello
ingringmo ppario quato nella pma dessi mei. Al S.ⁱ f. qualgli poterano
edegere in quello che io fosse suppluo. Et supplire in quello ch il dire mio hausse
mancomento et f. La pma pte dela expositione vza. si bn mi ricorda
contiene la singlare beniuolenza che quello Serenissimo. e glosa pmape
aucta hauto continua mte vsta dela Cita nra le qle cose senza dubio alamo
larga mente confessamo esse verissime cosi de beneficij auoy fatte com dela
beniuolenza singlare. Et papua vso il poplo nro. Et p certo de qsti beneficij
no forono may scognoscenty anzi appar potere affirmaz cu bona fronte. e cu
vera opinione che no e Cita alama al mondo parlando dele Cita ch sono
fore de Ream suoi che tanta beniuolenza e tanta deuotione e tato amore
pote e Alti verso la sua Maesta qto ala Cita nra p ch questo parlare
in que del affectione e del amore del poplo nro verso la Serenita sua. per
auentura potrebbe parer ad alcum no esse al tuto verate. Sogimgerimo le
ragiony euidenti. E necessarie p proua indubitata de questo nro amore et
dilectione dele quale ragiony la p. e quella che fu tota p uoy nella expositione
vostza noe chentra la glosa Casa de Ser.^{mo} Re de Ragona e dela nra Cita
no e memoria che may p alcuno tempo fosse chela beniuolenza e amicitia
La seconda ragione e ragione dela beniuolenza e amor del poplo nro nasce dalle
singlari e pmape e amicitia uirtu del pnte gloriosissimo Re le qli sono tali
che meritamente allectano e rapiscano tanto il poplo nro in beniuolenza et
affectione dela sua maesta. Nichil est emz uirtute amabilis. nihil qd' mag' alliecat
ad dilectionem. quippe cum pp uirtutes et illos quos mag' uidemus diligamus. Questa
e sententia de ualentissim homin la quale dice in effecto che niuna cosa e piu
amabile chela uirtu. E muna cosa e che piu tui gliammy et allecti a dilectione
E a beniuolenza maxime considerato che ancora coloro i quali no uedono o may
sola mente y la uirtu de loro uirtu se applica lammo nro uerso deloro ad amargli.
Noy adunqz ueggiam. Et sentendo le excellentissime uirtu de questo gloriosissimo pmape
la iustitia. La temperanza. la firacibile humanita. Et mansuetudine. La strenuita
nelazim. La pazienza e tolleranza nelli affam. Gli studi e le lettere nel mzo delgli
mrendy dele guerre no mmissi. Meritamente siamo constricti e allectati ad amare
la sue excellentia p tante singlari uirtu. La terza ragione e ragione no e
comuna ma e ppia del poplo nro nata p li singlari beneficij recuti dal gloriosissimo
pmape e singlare beniuolenza la qle public e priuatz che apotato sempre
ala nra Cita p o ch may ebbe bisogno la Republica nra dalama cosa della
quale rectisto questo glosa Segnore no abbi copiauto alla nra Cita co grandissima
liberalita e beniuolenza. E similmente no occure may alcuno bisogno a nry
Cita dmy e meratanti o p rubric de pirati de mare o p altre ragione ch i allo
re no se sia trouato precipij fauori in aiuto e conseruatione de nry Citadmy sicche
zero gliendo tutte queste ragiony in sieme dico che eglie necessario ch precipua

beniuolenza z amore z dilectione sia nel pto nro uerso la sua maiesta
i tanto che si questo di doggi pinte uno uenisse de India ch may non fusse istato
i queste pti z solamente sentisse la cagion nate de sop legle sono tutte
vere. noe la Excellenza dele uirtu desso re z benefiti z fauori dati dala
sua serc. a citadini z alla repu. nra giudicarebbe senza dubio esse necessario
ch il pto nro z nella nra ata sia sōma reuerenza deuotione z amore uiso
la Serc. de questo Re. com uerita e ne de qsto se po ne debba i alcuno modo
dubitare p supposta adunqz questo fundameto de mutuo z reciproco amore
dalluna pte z dallaltra. Se domanda da noy p pte dela sua Maesta
che noy debbiamo reuocar gli aiuti z subsidij che se dano p la citanza al
Conte francescho sforza indelensione dele tze dela Marca. La quale di
manda si e de tale natura ch si possa fare da noy saluo honore z la fede
dela nra ata p ceto meriterrebbe in tanta beniuolenza z dilectione da noy
esse exaudita et fra. Ma si questa cosa ch e domanda no se puo fare senza
mancometo del honore nro senza macameto dela fede. senza macameto
della pmissien fatte solepne mte. Ep pu. scriptura aesso. Conte fran. che
debiamo noy fare ch da vno lato la beniuolenza e la deuotione ch potiamo
al Re retza afare quato p lui se domanda. Et del altro lato obseruanza
dela fede z delle pmissie e molesta et tira i conzio. Questo e p ceto
a noy dura z angustiosa z deliberatione. Ma la obseruanza delle
pmissie e dela fede debia uincere tutte altre respetto. Non solamente
apso da uoy de cui honore se tratta. Ma ancora apso la sapienza et
iustitia desso pclarissimo signore Re. Iquale siamo certi no desidera alcuno
macameto dela fede nra. Marcho tulio. Sono philospho z oratore nel
libro de amicitia composto dalui molto elegammente tratta z disputa
quello ch lamico sia tenuto afare p lamico. E da poy la detimatiōe
dela question tractata z pposta conchiude in questo modo. Verigo
pma lex in amicitia sanctatur ut ab amicis honesta petaz. z amicor
ra honesta fatiaz. La p. legge de amicitia si e questo. dice tulio
et sia lege ferma z stabilita ch da gli amici se debia recare cosse
honeste et p gli amici fare cose honeste z no altra mte. Questa
e la opinio de tutti i philosophi z maistri z pceptori del uiuer nostro
confirmata ancora dal uulgo z dagli homi in literati qle homo
e tanto uile z de mima conductien ch si egli ha pmissio ad altri
z sia poy richiesto del conzio no responda io no il posso fare p o
ch io o pmissio il conzio. Et simile quando noy reprehendiamo uno et
ditiamo tu deuea fare nel tal modo risponde io no potea fare
p ch io aueno pmissio di no lo fare. Si che no solamente p gli
literati z philosophi. ma Ancora p vulgari z literati si tiene.

quelle cose non se poteu fare che con honesta fare non se possono. Questa era
materia e tanto piu graue qto messa se tratta della obsequanza d'uno
populo p o ch se eglie sozza cosa e dishonesta a uno huomo particular e peccare
la fede e mancare delle pmesse quato e destimare esser piu sozza cosa et
dishonesto si vno ipso. et vna cita facesse tale manameto. Et si puatiz e scelerita
cosa et nefaria macare dela sua fede qto sarebbe piu scelerita e nefaria cosa
mancare publico. noe p deliberatione publica duna cita esso certo. Serenissimo
Re. Essendo Excellentissimo principe thomo e glie non re dourebbe reputari boni ho-
ne digni dela sua amicitia se non fossero manatoz dela fede sua e dele pmesse
solepne mte fatte. La sua scelerita siamo piu ch certi se egli hauesse fatto simile pro-
messe le uerebbe al tuto obsequare e con molestia scetbe udito da lui che ibifor-
tasse del conzio p ch modo fu fra questa promessa al conte franco. Efforza con tuto
che piu uolte sia stato detto e dimostrato anchora de nouo me gionfi in breuita
de parole raccontare. Dico adunqz ch nel ultima guerra la quale hauemo
col duca de Milano essendo la conditione de venetiam molta aldisorta nelle
piti de tra solamete p o ch in mare con om huomo sa era potetissim ara
potando grandissimo picto dalla pte de tra piu alla legba esser vmo remedio
de tali picchi leuare el conte franco e lebrigate sue delle pti della Marzcha et
da Bruzzo et fare glie passare in lombardia dela dalpo. Et dalla legba
rethesto de questo passaggio el conte franco non uoleua consentir max. p che
se dilungaua molto dalla pte ch eli possidua e pueruaglie lassare i abandono
Et prapue p ch el po. e salire sono doi maggiore fiume de ytalua. Et arconare
in dreto non se passano senza grandissima difficulta de nauo e de ponte et de
licenza de signoriz de quelle passe. Stando adunqz in su questa opinon el
conte franco essendo piu uolte rethesto et sollicitato della legba finalinte
se domando p lui la promessa della defensione delle pte ch esso teneua e possidua
cusi in la marzcha con me gli altri locho. Era in quello tempo i esta nra
cira ppia Eugenio el qual essendo de natione venetiam e amado la patria sua
thomo e ragioneuole e temendo de picchi de quella sollicitaua continua mte
questa mandata del conte a subsidio de venetiam. Et sentendo la difficulta farua
el conte de non uolere lassare le pte in abandono. Et non uolere pte se non auera
promessa della legba della defensione delle pte. fu contento el papa ch questa
diffida delle pte siglie promette adao ch p questo non marasse la passata sua
aruparo de picchi grandissime ch nelle pte de lombardia se cognosceuano esser
contra el stato la sua de venetia. Questa fu la ragion p che allora se mi
e p la sua de venetia tale promission solepne mte e p piu. seprua fu fra
la quale poterebbe p piena fede de quello ch allegghiamo haure qsta promessa
el conte franco con le genti sue passo dela dalpo. e dalalio. Et portose fatto
valentamente ch ogni pte e picchi reuolse cont' inimmi della legba
Et dapoy grandissime e bellissime fatte adqsto alla legba honoratissima
pae ch e quella fin ch desidra nelle guerre. La promessa adunqz fra al conte
preudente da questa ragion et fu fra non senza i scienza e consensu della

9
S. Al papa p lomo ragion d. S. nate ne de tale pmissa ragionechi
se po dore la Gre^{ta} del Re / p o / ch fara molte mesi pma ch elli prendess napole
nel qual tempo no potera essz. alua ch la soa Excellentia douesse passae nela marta
Et cetero leuare el Conte et le brigate soe delle pte dela marta z delo abruzzo
Et farli passaz in lochi remote z longinqui. gitto no piccolo fauore z vtile
alla Gre^{ta} soa nello acquisto dello Reame. Et che ne delle pmissa fce al conte
p my ne de leuare el conte da quelli lochi. se poi o debba dore la soa Maesta
Dicesse cont questa pte in due modi i nome del papa pma allega ch la
soa S. no consente ch noi facessimo tale pmissa de diffender le tene
Secondo allega il Contefranc. essz caduto delle ragioni d. l'ep^{ta} Et che
p questo my niamo temuti ad obsequiagli la pmissa. Rispondo ala p^a pte
ditiamo ch della S. del papa no se debbia parlar sino ro soma beneuolenza
Et aguardo Et Anchora due signore late quale e la S. d'venetia
z de fiorenze no sono de tale qualita ch fingessino le bulie. Et p o noi no
diamo altro se no ch la S. soa allega no auer saputo ne consentito ch tale
pmissa ce facesse se debbia recd^{re} ch non seno recd^{re} bene. Et p ch se dice
ch noi mostriamo la bulla de tal consensu dela soa S. se risponde ch noi
dimo fce alepole soe com apazole de papa ne crediamo ch dogm^o ragio
nameto ch si faccia co la soa S. bisognass bulla. Et Ancora diamo
ch noi no fatiamo minore stima dela legge euangelica la qual dice in
ore duoz nel tzu stat omⁿⁱ ~~al~~ ch duna bulla li ambasciadori de
venetia. I quali allora erano a fiorenza p tractar z concluder la andata
del Conte Et li citadini nri no uno max piu deputati ad quella pratura
Et molte altre plone d'autorita possono fare fede ch senza i sanza
z consenso dela S. soa no passo tale pmissa. Al altra pte nella q^{le}
se dice. El conte essz caduto delle soe ragioni se risponde ch q^{ui} pur fosse vo
mente de manco delle pmissa nre no egli caduto ne se dia admittere alio
ch noi uoliamo remitter la fede delo honore nro i cauillationi dauorati z
dotozi. I quali sappiamo com sono facti ma noi me d. smy vogliamo essz
iudici dela obsequanza dela fede nra z del nro honore ch a noi totta
z vogliamo obsequar ne questi adiuti ch noi si diamo al conte debbiamo
turbare la Serenita del re. Prima p o / ch lo fatiamo p lobbigo z p la
pmissa sop^{ra} dita. Secondo p ch questa facenda dela marta no e facenda
del Re ma e del papa. Et el Re ve m. ueniz com pgato z com auxiliatore
Et p conpiacenza z p beneuolenza del papa ne noi indazigli aiuti al conte
el faciamo p far cont el Re. Ma p obsequare le nre pmissa. Et ceto si q^{ue}la
cadesse in questi fca dela marta piu tosto noi dremo ragion d. dore. p o /
ch el re manda li genti sue nella pte della marta ad offesa del Conte el
quale e la S. e. Capitanio dela loggia noi siamo temuti ad diffenderlo ma
nonc faremo q^{ue}la ne doglienza. Et no cme tregnamo grauan z no
della deuotione z beniuolenza nra p ch sappiamo
ch questa no e in podesta d. quello gloriosissimo principe ma Solamente
manda le sue genti in fauore z auxilio del pp. com pgato dela soa S.
Et tutta questa facenda dela marta e de tale natura ch no apuene
ppriamente alla Gre^{ta} del Re ne Ancora apazion auoy. Et p ceto offendo
de tale na quale ella e no debbia turbare ne minuire la gra dela soa maesta

verso di noi nella duotione nra et nro amore uerso la sua maesta posse uedere
largamente la sincerita de le mte nra et la singulare obsequanza et
raguardo hauto semp da noi nelle cose appartenenti ala sua. E conoza
ne ibelogni ch hauemo dal Conte cotuto ch fossimo grandissim
Niente damanco no consentimo may de pmettere la diffida dele
terre ch teneua nel beam p no Auere in alcuno tempo a spiacce
alla sua Scie. facimo la logha co i genouesi a diffensione degli
stati tola molto necessaria anoy. Et niente damanco no uolemo may
consentire detta logha si no cu exceptione et capituly expressi
ch gire de ragione no uoluamo esse obligati ad alcuna defensione
de genouesi. Et auh in tutte alt. cose se po veder manifestamente
dela pte nra esse stata diligentissima obsequantia de no fare
alcuna cosa ch posse offendere la sua Scie. Questa materia dela
mara com abiamo dto e cosa nptmente Et allui 7 anoy ne
p certo debbia guastare o turbare la scie. et amor tra la Santa
sua. Et la cita nra continuamente obsequato. Et isto noi hamo
disposto con tutto lammo apscueraz nella soluta duotione et bnuolga
verso la sua maesta. Et auh pgramo et confortamo la Scie. sua
ad far verso de noi.

De laudibus florentinis libellus p Leonarduz
aretinuz editus //

Dellez michi a do minotati datur est ut l florentine urbi, de q. dicitur suz,
parez eloquentiaz prestare possz, nel certo meo erga illaz studio, meeqz
uoluntati, Alentuz ut opmoz abunde eet, ad illius magnificentiap, intereqz
ostendendum. Naz et ipa urbs eiusmodi est ut nichil nec luallentius neqz
splendidius, ut in toto orbe terraz inueniri possit. Et uoluntas quidem
mea ut ego de me ipo facile intelligo nulla in te uqz fuit ardentior ut nullo
mo dubitez si qd uis illorqz adset me de hac pcellenti et famolissima urbe
cu elegancia et dignitate uba facere posse. Vt qd no omia q volum
radz nob esse concessum est quatuor potz. Primum id in modum
afferez. Ut no uoluntaz nob s facultas potius uidetur de fuisse adm
rabilis quidz est huius urbis pstantia et qua nullus eloquentior adequari
possit. Et no nullos et graues et bonos viros et de ipo deo vidm
locutos cuius glie ac magnitudinis nec ad minimaz quidz ptez qz uis
elloquentissim homis aspizat olo. Nec terent. tn ob eiusmodi excessum
quonim optuz admi quent detaz in mensa magnitudine loquantur
Et ipse igit satisfasse in uidebor si optuz studio disciplina exatatiore
dicendi multis de mane/vigilijs assentus sum id omne i laudanda hac
urbe potentissimuz confetaz. Et si plane intellige id eiusmodi ee
ut nullo modo aqz tanto splendore ciuitate sit comparanduz. Qd
igit apleziqz oratoribz dictum e nescire se vnde intuz sumant
id pfecto mte michi euemre no verbis p admodum illi s re ipsa

Intelligo non solum enim quod multe sunt res et uarie inter se ultro-
atque conuerge / verum et ita placere omni et quadam modo egregie
ut inter se ipsas de excellentia retineant / nec facilis sit de
liberatio que non indicando sit anteposenda sine eius pulchritu-
dine ac mirorum uerbis intueri nichil dignum / unde potest de quo
quod prius enarratur sine potentia atque opere illud enim consensu
preferendum. Ut si res gestas uel in nostra etate uel superior
tempore contemplari nichil tanti uideri potest ut illis anteponat
Cum uero mores instituta que consideras nichil omnino arbitraris
stantius. Hec me dubium tenent sepe quod de altero dicitur pariter
alterius recordatio ad se reuocat. Nec delibandi permittit facilitatem
Ego mihi unde aptissimus et congruentissimus putabo inde in-
itius dicendi sumas quod quidam cunctis et ceteris non esse imitandos
ut enim non nullos filios uideamus tantam hanc cum penitus similitudinem
ut in ipso aspectu manifestissime cognoscant. Ita huius nobilissime
atque molite urbi tanta cum suis ciuibus convenientia est ut non
eos alibi quod in illa habitasse nec ipsa alios quod huiusmodi habitatores
summa res facta uideat. Nam quod admodum ipsi cunctis nati
quodam ingenio prudentia letitia et magnificentia ceterisque
hominibus plurimumstant. Sic et urbs prudentissima ceteris
ceteras urbes splendore ornatu et munificentia superat. Principio
Igitur quod prudentie maxime nichil ad ostentationem facere nec pri-
culosas et inanem iactantiam si quod potius quam tranquillam stabilemque
comoditatem. Hoc Florentiam quidam cunctis obseruare. Neque
enim summo in montibus collocata est ut inde placere ostendere possit
nec in latissimo campo ut quod omnis dent apta prudentissime
quidam uerum quod optimo consilio ab hac urbe factus. Neque enim in summo
montibus habitare licet sine aduersa celi temperie sine uento sine procellis
sine summa habitatorum in comoditate atque molestia. Neque et uisus
inmensa uastaque planitie absque humiditate solis absque
in puritate aeris. Absque caligine nebularum. Has igitur in co-
moditates fugiens prudentissima urbs eo in loco posita
est ut quod in omni re maxime probat modum sit inter extrema
sortita. Et paulum ab iniquitate montis et fastidio planities
remota. Sic in utrumque completitur ut mitius utilitas sit experiri
Et mira celi suauitate fruatur obiecti enim ad sepe reuocatio scilicet
montes qui pro pugnacula quidam urbis in gentes uel fugosius
et horum aglomus quod furentes impetus repellunt. Ad auster
vero cuius uis minor est immet colles. Aetio autem prius

Laus florentie
a huius prudentia

laus arborum
murosum

laus flori.

De frequentia populi

De splendore urbis

De edificijs & populo ornatu

De agnitione asinili

De antiquitate

aptissimū se replicant campi. Ad reserret in magis apti itaqz plu-
rima in his locis tranquillitate est summa temperies a quibus
ai discitis quicquid pergerat. Aut si rigora maiora exapuit
Aut solis ardore. Spaz uero urbis quoniam uel motus plantis sua &
magnitudine occupat. Spectabilissima muroz septem corona non in tato
apparatu ut timida aut diffidens suis uiribus uideat. Nec Rursus
ita neglecta et ut petulant aut in consulta possit huius. Quid dicat
de frequentia populi de splendore edificiorum. De templo ornatu de totius
urbis incredibili amirandaqz laetitia omnia me hercule prosperum est
et egregia pulchritudine ornata sed ex meli ex comparatione aliorum
qz ex se ipso. Cognosce itaqz hi qui aliquid tempus cum florentiam Reue-
nunt soli ferre. Intelligunt quoniam hec florentia urbs ceteris ur-
bibus longissima pset. Nulla enim in toto orbe terrarum cui non aliquid ma-
ximam rerum ad pulchritudinem defuit. Hec populo caret illa edificiorum
ornatu alia non. Hanc quidem minime inopiam patitur. Verum sit haud
salubri celo non nulla cum ita immunda est ut quicquid sordis mortu frum
est. Id mane ponat ante oculos hominum et pedibus per vias calcandum subiciat
qz nihil fedius excogitari potest. Jam eis simile est. Si sint regie si in exa-
ulta diuitie si infinita populi multitudo gremi eam in fedissima urbem nec
multi unquam extimabo quicquid eam idolorum corpori et cetera omnia pelara
hanc felicitatem in omni non potest ita in urbebus si in munda sunt et si cetera omnia
ad hanc pulchritudinem esse nullo modo potest. Cui autem pulchritudo deest ei humi-
maximamqz ornamentum deesse quis non uidet. Florentiam non usque adenu-
dam atqz altissimam cernis ut nunquam aliquid reperiatur nitidius. Verum quidem
hec est urbs in toto orbe terrarum sola in qua nihil fedius oculis nihil tetra-
naribus nihil pedibus sordidius offendat. Summa diligentia habitatorum cuncta hominum huiusmodi
cuncta ac promissa sunt ut omni turpitudine procul submota et tantum in uicis
que letitiam atqz iocunditatem sensibus queant afferre. Itaqz magnificentia
quidem eas fortasse omnes non sunt et easque unquam fuerunt urbes sine querela su-
pat. Est enim inaudita tanta munditia et incredibilis hiis qui unquam florentiam
uiderunt. Quippe nos ipsi qui eam cotidie hec habet amicitia nec consuetu-
dine satari possumus. Quid enim nobilissimum in populissima urbe huiusmodi appare-
umbrem aut quousque maximum impeditur quo minus hircis plantis urbem pum-
bulet cum pulcherrime oportunitas et uis qz aqua pluuia oblecta est per in-
terea sunt delapsa ex quo qz fit ut ne splendidiorem quidam domorum
talamis alijs in urbebus adeo mundi atqz abscehi sine ut huiusmodi urbes atqz
platee nec uero mundum habet non autem ornatum edificiorum nec ornatum
edificiorum non autem salubritatem celi nec salubritatem celi non multitudinem
ac frequentiam populi sed de primo ad extremum absint que beatam urbem
possunt efficere. Sine enim antiquitatem delectat per multa inuenies. Velles
in publicis at in priuatis edibus antiquitatis vestigia sine non uideret quicquid

Amunditia et mure

2us glorie adtransum
glumini p^{re}media vobez
2 de el^u vultate 2 ame
nitate

nihil novis edificationibus magnificentius aut splendidius est. Admirus no qui
p^{er} medium fluit vobem difficile d^{ic}i est plus utilitatis affert amenitatis. Qua-
tuo^r emz ex lapide quadrato magnifice instructi pontes fluvij ripas vobez
quingunt ita p^{ro}mode inter se dimisi ut nulla celeberrima viar^u Intuentu alius
obrupina patiat ne nimis comode p^{er} vobem mcedat q^{uod} si amullo procul amne
esset diuisa. Hic atq^{ue} hic splendidissime platee 2 nobilium familiarum ornatissime
porticus 2 semper cubus hominum frequentia opita domus aut prope amnem
lite pactim undil p^{re}labentib^{us} abluuntur p^{er} tim t^um assumme recedunt q^{uod} tum
nie me^{re} modice spaciū relinquit qua frequentissima multitudo ut negotij
obedi ut voluptatis qua possit mcedi. Nichil est em de ambulationib^{us} p^{er} her-
lorā suavis aut mcedialis si remi sit aut vesperinis si etas. Sed quid ego
i vno alio loco occupatus sum q^{uod} Quid ista fluvij ripas seu piscator quidam ad vobez
quali no her dum taxat regio splendida sit. At vniuersis tot vobis p^{er} tel
simili aut et maiori pulcritudine mteant. Quid e itoto orbe terrar^u tam
splendidum aut tam magnificum q^{uod} cum edifijs huius sit p^{ro}pondum. Du-
det me profecto ceterarum vobium quocient huius rei operatio michi venit iⁿtem.
Ille enim vna aut sumam duabus vijs i tota vbe ornatiss^{ime} mcedat omib^{us} ita
omnitorū vacue sint ut ab aduenit colpiu magnope erubescam. In hac no
nra nulla 2 via vobez regio q^{uod} no ampleximil atq^{ue} ornatissimil edifijs sit
referenda. Que em deus h^{ic} immortalis domoz^u istruitiones que ornata
q^{uod} magnis edifiatorū amn^{is} i v^{is} iⁿstruionib^{us} cernit q^{uod} magne eoz qui
inhabitant diuitie. Inretera t^um vobis edifica angustiori quadam amplitudine
ar magnificenter p^{re}sent sacra templa atq^{ue} delubra q^{uod} frequentissime p^{er} vobez
spacia ar distributa ut diuina deest loca mira aliis queq^{ue} tribub^{us} colunt
pietate mira religionē obduunt itaq^{ue} nihil e illis ut diuitis nihil ornati
nihil magnificent^{is} no eiz p^{ro}fama tantum loca tuz^u sunt ornare. Verum
et fura nec modo vinentiuz hitaculi p^{re}lara est voluerit veru et defutor
sepultra. Sed Redeo ad puatorum domos q^{uod} ad delicias ad amplitudinem ad
honestatem maxieq^{ue} ad magnificentiaz iⁿstruente exogitate edificante p^{er}
Quid pot esse ruius aut menius q^{uod} tene domoz vestibula atcia pa-
uinita turbinia ceteraruz q^{uod} domozum penetralia intueri laxitatez eduz
multitudinis capuez iⁿueri proietta fortitres laquearia d^{ic}i t^um sup
modu ornata. Et quid i p^{er}leisq^{ue} domib^{us} est optima hitaculi ab iherm^{is}
diuisa. Ad her no p^{re}lara rubicula ditissima sup letilem aurū azgetuz
stragulas vestem p^{re}stamq^{ue} p^{er} istroman^{is} ne ego stult^{us} sum qui her emiare agrediar
no michi si centu sint hora q^{uod} centuz t^um uox omz magnificentia ornatum gazam
delicias mtores possen o^uidre. Ez quis nosse cupit huc adcedat vobez p^{er}aret
nec velut festinus vespel aut citat^{us} viator p^{er}transeat h^{ic} iⁿstiat iⁿquirat q^{uod} te-
plat. Nam recte quide vobuz valde iⁿest nequis mcey peregrinus t^um
morum diuites naz siq^{ue} omnim^{is} siquid hent id quide omz iⁿpropatulo e
atq^{ue} i p^{ri}mo ut ita dicam roctie q^{uod} simul atq^{ue} vobez iⁿrest^{is} p^{er} aduene
homines intuenit ad at si retribum loca relinquit si no domoz rocties
h^{ic} medullas p^{er}fructem nihil erit q^{uod} ei qua n^{on} greperat oppinion^{is} re-
spondeat p^{ro}domib^{us} eiz edicule p^{er} p^{ro} extemo equa deore interne
sordet florentia no n^{on} iⁿst^{is} p^{ri}uat^{is} omz euz pulcritudo cognosia no pot
In q^{uod} alijs damuz estimation^{is} huius sume auget estimatioz no eiz.

2us ad puator^u d^{ic}i
domib^{us}

aug. apulitudine
pallatij priorum

intra parietes nullo ornamenti aut magnificentie h' q' est. Nec una
aut altera ma decora aut nitida e' s'z vniuersa totius urbis ptes. Na velut
sanguis p vniuersis corporis sic ornamenta delitie q' p vniuersis vrbis diffuse
sunt. p media no' edicta sup'issima insurgit arx in genti pulcritudine
mircosq' apparatu q' ipso aspectu facile declarat cui rei gra' sit. constituta vt e'z
in magna classe p'toria nauis cuiusmodi e' solet ut facile appareat illa uirtutis
duces q' cetor' sit moderato' z p'inceps. sic hui' aras ea spes e' q' q' uis
iudicat possit in ea hitaz uicos q' gubernatores sint. rez publicaz sic em
magnific' i' instructa est. sic p'alla insurgit ut omnibus q' a' sunt edibus
latissime dnet' appareatq' eius plus q' p'natuz fastigiu'. Q' q' uicior' equidem
nec hec simp'te arx uer' aras arx appellaz debeat. Taz multa e'z statim
atq' membris exultans pedes vndiq' t' occurrunt edificia ut illa q'z vrbis
hec aut q' membris cingit recti' arx appellanda uidat' quodadmodum enim
de mine scruit homerus illaz celitus delapsam motus collesq' occupat et
colles uiga q'z motuz z p'ingua culta. Ita hec vrbis edificia vniuersos
ar'z montes collesq' z planities occupant ut potius celo delapsa q'z manu homi'z
facta uidaz' ad p'ta horu' edificior' magnificentia q' p'm deus q'z donatus
st' emz ampliora et q'z vrbana ut porte latiorib' in locis constituta et
maiori n'z licentia ad delectationez amonitatemq' edificata. Q' obrem
nemo in hys laxitatez regit nemo potius nemo horos' nemo vridaria
naz q' ego de aibialis aut richimis loquaz q'bus nichil e' magnifici
aut ornatus in' hec no' frandoli luci florida p'zata letissim' zui miss
mitidissim' fontes z quid omnia sup' hac natura ipa locor' ad letitia apta
vident' e'z colles ipi uidere et quandaz ase distuder' iocunditate qua
inuentes explezi no' possunt nec uidendo satiazi vt inuisa hec regio
paradisus quedaz recte hui' z n'az qucat in nichil ud ad pulcritudinez
uel ad dititaz in toto orbe sit paz. Obsupescit ite hores q' florentiaz
adueniunt. nuz paul ex aliq' mot' d'ne tantaz molez vrbis tanta am
plitudinez tantu' onatuz tanta frequentiaz villaz q'fficiant' nec non
paul conspecta spetiosa sunt nuz aut te illis admiscueris sordescant
p' non uera pulcritudine conuenire solet. Sed ita omnia q'pata sit ita
no' simulato intent' dare ut q'z proprio intueare tante magnificie
t' rescat opimo. Quare et uille longinquos aspectus z sub vrbis uillas
z vrbis ipa sub vrbis pulcritudine uic' p'm magnifici aduene iam
extermi mtozis ornatus q'z obliu' in splendore vrbis uelut attomiti ad
mizant'. Volo preterea unuz n'az q' q' in in p'mis argumetum
uidet' solet magnitudinis vrbis ondo' gessit. hec ciuitas q' plurima
bella q' potentissimos hostes relictata est st'aduit resistentes for
midolosos potentias consilio opibus magnitudine a minorum
eos superant' quib' nec paz quide' fore nec resist' d'lo pacto credebat
Nup'ime vo' adu'sq' potentissimu' z appotentissimu' hostes ita summaui
p' multos anos contempit ut omz m'ces in admiratioez conuect' cu' e'z
duces au' opes atq' potentiaz z t'n'salpme g'eros z reliq' omis f'ondabat
Italia spe elatu victoris exultante oia q' m'zo successu q' tepestatem
quada' occupantes hec una ciuitas h'ucta est q' no' soluz muadente rep
meret ruzsumq' victoraz' retardaret uer' et post longum bellu' affliget
Ez de reb' quide' ab hac urbe gestis paulo post cu' t'ps facultatib' d'cedi. Nuz
aut q' m'endim' Agaz' Dico igit' omis hores sic ee admiratos magnitudine

Laus abelhi

conceptionis et diuturnitate belli ut scilicet ipsi obstupescerent. Unde huius
 um civitati tante vires, tante opes tante ad bellum suppeditarentur
 pecunie. Et hoc tanta admiratio hic tantus stupor tam diu apud
 homines est quod dum hanc pulcherrimam urbem non aspexerunt neque viderunt
 eius magnificentiam. Ceterum ubi illa intuitu et omnis talis evanescat am-
 bitus admiratio videtur hoc quidem inter omnes glorie nec ullius florentiam
 advenit qui non id est euenisse fateatur. Nam simul atque urbes conspirati sunt
 cum occurrerent oculis tantas moles rerum tanta edificiorum colla tanta mag-
 nificientia tantus splendor cum passas turres cum marmorea templa cum
 basilicarum fastigia cum superrimas domos cum turrita membra cum villarum
 multitudinem cum delicias interius ornatu intuerent illico omnes mentes atque
 ita mutantur ut non iam de maximis atque amplissimis rebus ab hac urbe
 gestis obstupescant non sed potius sufficienter autumat ad totum orbem
 dominum impium adipsendum. Ex quo intelligitur per maximam admirabilem et
 hac urbe de cuius pulchritudine ac magnificentia nemo satis digne vel
 conape aut vel enarrare verbis potest sed in audita a uisu superant quod ab
 auditu vincebatur opinio. Et quidem nescio quid ceteri experimur sed michi
 ita per uigorem uideri solet cuiusmodi argumentum ut uel hoc abunde putet
 huiusmodi urbes incredibiles quandam instantiam confirmari posse neque enim
 vlla tanta et tam cito admiratio ita facile uisa urbe ex die deleri et exiri
 pari posse et nisi esset in ipsa urbe uis quedam magis ingemita atque deorsum
 que illum ac stuporem per magnitudinem rerum gestarum conceptus non aptumaret
 modo uerum et obueret uelut et si quis michi narret in audita quedam
 et in credibilia uicibus famora apud quodam in certaminibus quanta
 si alios pugno confutatos alios testa perstratas ab eo perire. Si multos
 ab uno victos ac per fauorem per stadium tulisse quod nullo cotomates fe-
 cisse dicit aut in inuito staret clipeo nullus ui depelli potuisse quod
 apolida matre factu legimus. Et deinde in super hinc rebus obstupescit
 centi addat hoc quidem audita in credibilia uideri. Ceterum si quis
 horum uideat contempletque corporis robur fore ut non amplius quisque
 admiret sed et hoc quod narrata sunt et maiora et facere posse confidat hoc
 namque si quis in narret asseruitque continuo in formosissimum uiri
 ymago succurrit nunc est. Que quoniam quandoque huiusmodi corporis
 et membrorum letitiam roburque obsequit. Sic cum hoc instantissima
 et ornata urbes omnes admiratores de se concepta simul atque
 uisa est continuo expellat in conuictum mentes horum reformet ne-
 cessi est infinitas quandam uis magnificentie ornamentorum opulencie
 in se habet. Quod etiam aliud dici potest in tam manifesta mutatione mentis
 sententiarum opinionum quod et tanta huiusmodi amplitudinem ac ma-
 gestatem optat nec lingue narrentur significare poterat nec mentes
 audientur conape. Nam laudant illas quidem laudabuntque semper omnes
 nullus in inuentus est qui cum eas cerneret non multo perlatior quam audire
 et fimpizat uideret. Itaque non uerum quidem cum per multi sunt temerarii
 audacique contempnent qui cuiusmodi res fuerit aggressi. Sed nec ego
 potius tam instantem urbem aspiciens non admirari neque admiratione laudare
 eius uideam. Quod si eas non assequor quia nulli unquam assequi uoluerunt
 ignosci mihi quam succenseri equius est. Et iam ad res redeamus post uillas
 autem castella et castella autem immo uero nichil est opus illa regione quam uillas
 cingit quam non splendens ac celeberrima referta sit opido per urbes

de aduenis quem floraria q de
 finit admirari de auditis an
 ea viderent

Non per Laudando

Laudo ab opido succ
 castella

autem media est tamquam antisthis quedam ac dominatrix. Illa non circumstant
 sua quod loco constituta. Et limina castellis circumdantur porta recte ducet
 quispiam et fitque ex eo res pulcherrima uisus. Quicquidmodum enim in clipeo
 circulus sese adiuuat includentibus inter quos orbis umbellatus desinit
 qui medius est totius clipei locus. Eodem hinc inde non inde regionibus
 qui circulos quosdam adiuuat includas ac circulos quod prius quidem prima
 et qui umbellatus quidam totus hinc media. Hec autem membris constituitur
 atque subuehens suburbia uisus uille circumdant. Villas autem opida
 atque hec omnis extrema regio maiore ambitu circuloque complectitur
 Inter opida uero castella sunt accessus in celis immixtos et agerulorum
 turissima refugia multitudo aut molare tanta est ut omnis salubris
 facillime complerent. Quod dicitur de suauitate atque habundantia
 fructuum. Quod de Agriorum splendidissima cultura. Hec quidem omnia
 non sunt et an odiosum exposita nec demonstratio ulla indiget. Hec tamen
 dico non facile reperiri posse agrorum tantam multitudinem incolantium
 nutuat necesse est plerumque urbes tam frequentes habitatores hinc quod
 florentes ager hos in omni una in pulcherrima urbe ita patitur ut non
 non ad uitum sed ad delicias quidem exirem cuiusque indigeat auxilium.
 Quamobrem urbes quidem ipsa talis est quod intra membra vel ex ut nulla
 beator sit estimanda. Quod si quis est qui propter deesse aliquid
 hinc urbi arbitretur quod maximam non sit in eo iudicio longissime
 errat et quod laudare debet in uitum uertit. Est enim maior uicinia
 uendendis compendio quod rebus forsitan utilis. Ceterum flamma atque a
 maza nimis per multa sunt quippe in comoda quibus maritime ci-
 uitates obnoxie sunt per multa pericula quibus subiacent hinc necesse
 Plato athemensis omnis philosophi longissime peritaps in ciuitatibus
 quod bene ac beate uiuerent in suis libris instituit et quod ad eam que uel
 ab eis oporteret diligentissime perquirere in primis quidem illud esse
 ut primum amari et remota nec putauit sapientissimus uir eam urbem
 ullo modo beatam esse posse quod aut in litore posita foret aut maris
 fluctibus esse periculis. Narrat multas clades multa ad beate uiuendum
 impedimenta quod maris periculis affertur uicinia et perfecto si recte consideras
 uolumus per quod quodammodo est urbes eo loco et portat ut athanas atque tri-
 bisenda gradus aduersus sit periculis ubi non solum quod uicine
 agant gentes quid finitum populi consilium capiunt quod moliantur quod ad
 modum erga nos sunt animi periculis sic est et corporis uel latentes
 insidias uel apertus impetus caue. Sed egypti femines cholchis late mauri
 graditum barbare et mare. Inter se dissiuere nationes sunt formidande
 At qui finitimarum gentium consilia non minus fallunt quod fatient
 igitur longinquas terrestres impetus qui tardiores esse solent no-
 numquam prius adsint quod quicquid tale potuerit presentem quod igitur
 a celebritate clarius est expectandum non enim si hoc in presenti non sunt
 sed sperare possunt aliqui non fore et fuisse olim retissime scimus. Est
 autem per stultum cum scire tranquillitas possis degerere te igitur sponte
 periculis obiectare. Quod si nationes istas minime quod fructus ac
 litora tanto amant. At ne antiquitatis et comouebant exempla
 lege latinas lege grecas istorias et in his adiunctis quod multis
 sint casus quod reuera opida urbium maritimarum quod mille ciuitates
 conflouerint opibus vias pecunijs ac classe hostium prius fuerint

laus ab habundantia fructuum
 et cultura

Laus a uicinitate
 maris

capte q̄q̄q̄ tale potuerunt. Sup̄ suspicari hoc si ille reputabunt
 q̄q̄q̄ incipient. ceterū nichil hinc urbi desse q̄ maxima nō sit s̄
 rent ut cetera omnia ita et hoc summa prudentia fuit. Troia no-
 bilissimū totius alie culmen et ceterū ut inquit ille. Egeus labor
 his classe capta ac disrupta est p̄mo herulis et thelamoniis
 repetitis aduentu. Sed ad emenonē fraude capi florētissima
 ciuitas nullo mō poterat n̄ vicinū mare p̄uissorū facultatem
 decemur festibus p̄ijs frustra eāt consupit. Ad classem
 demiq̄ decursus est aptissimaz ad insidias tendendā matiaz
 et cūcūc se diuturna obsidione liberatos arbitarent cū nichil
 hostile usq̄ appareret nichil suspicaret. At argina fallax
 instructis nauibus ibat. Attendo tacite p̄ amica silentia
 lūm. Et paulo post alij rapiunt incensa feruntq̄ p̄ gama
 nos celsis nec p̄mū a nauib⁹ itis. Hoc sūt matris premia
 hoc laudanda p̄pinq̄itas. Sed quid ego ita longinq̄ come-
 moro iama nobilissimaz italie rebes. Secūdo bellico bello p̄
 pūico amagone. Hamilcaris filio ex in pūico captam et
 ad solum disruptaz legim⁹. Quid fatensius cū sione gae
 morez. Quid si zacusarū. Quid alexandrie. Quid athenaz
 Quid p̄to Ro. max. Florentez et vbi t̄raz impant sionē
 ita p̄ multos annos ap̄datoris classib⁹ infestatus est mare
 ut cum plures p. R. rebes extrema cladem paterentur
 nec it̄ p̄tus qm totaz subegerat ozbez ac classūz inuissim
 inuissib⁹ maritimas rebes ualuit illas prestaz. Adde clas-
 sitatez acris. Adde in constantiaz reli. Adde palentis morbos
 id est in salubritate litoris plage et totius maritime cōfinitat
 in clementiaz. In hys tot tantis q̄ aduersis reb⁹ minime
 mirandum est. si prudentissima rebes effugit portū ut se
 tranquillitatis cōferret inportum et maris fluctib⁹ maluit
 raterē q̄ tot tantisq̄ cladiibus subiacē. Qd̄ alit sine potu
 quid rateret q̄q̄q̄ utroz quomodo hoc quis sit accepturus
 Sed si dicaz qd̄ sentio ut emz cetera omnia ita et h̄ summa prudentia
 optimiq̄ consilio fuit ab hac urbe uidet. Naz in alioze fatuz
 remota sit ut ouz illaz calamitatū quas maris p̄pinq̄itas
 affert oio sit expeis. Itam potub⁹ uicina ē ut nulla maris
 utilitate p̄uetur. Itaq̄ in hys sumtaxat reb⁹ a maritimis
 vrbibus florentia supat. In quib⁹ uina vitoria est illis emz
 portus ac litora nō nullaz sane p̄bent utilitatez. s̄ in cazipaz
 multis implicatum calamitatibus multisq̄ p̄mixtam
 molestis. Florentia uō ita p̄pinq̄ finitur mari ut p̄za
 ex illo capiat utilitatez nullis aduersis reb⁹ p̄urbata nullisq̄
 calamitatib⁹ inuitaz. Nichil ex hac comoditate pestilens

De Troia his capta ex
 p̄pūico

De iama ex impūico
 his capta. et ad solum
 eueria

celum nihil melius atq; impurum atq; nihil undas humidas
 nihil aut opalescens perturbant. Hec est hinc nobis. Et tota illa q̄
 cumq; e purā ac imē pulchra minime infecta utilitas. Nichil
 vō solut mēta illa et deca ab infero mari florentiaz recessisse ut sup̄
 q̄ maris optimitatez hūc. Quod quidā cōstitūz satis laudat nō pot
 Naz h in altitudo litore gstitūz p̄terq; q̄ multis natiis q̄ mo
 lestis p̄t maris adherentias p̄marēt. illud et accēdē q̄ modum
 qd min⁹ ab altitudo est remota. Et q̄ illud fiet ut in duob; extēis
 eodē t̄p̄z p̄taret vel longinquitate minima d̄p̄m̄tate m̄t
 autē sic ab utq; litore remota est ut nō altero ip̄o m̄dāt fuisse
 totentia. Et utrumq; sit in suos usus q̄tēz uolūset. Sed em̄
 media int̄ t̄tēz et adriachūz mare q̄ regina qdaz ytalie pu
 rissimo ac saluberrimo celo constituta nec plantier nec m̄t p̄p̄t
 hinc appriatissim; campi illuc letissim; insurgunt colles. Annis vero
 e media fluvio mema cū max⁹. Ornamento tam multo maiori
 utilitati. In ipa vero urbe mirande laetitie inq̄pabilis m̄t
 stupendiq; ornatus. Summa om̄ rerum magnificētia e uillaz
 aut immense manditq; delitē plena humanitat; p̄tā deozis h̄is
 tot tantq; bonis ornamento q̄ uelē. nō solum ytalie sed
 ouz p̄m̄tiaz urbes longissimē antecellit uerz n̄e pulcherrimaz
 rēz affluētia et dūc ac sōp sponte sua se offerēz ad d̄cedēz
 materia impetu quodaz et uidentia hūc usq; me rapuit nec ulla
 consistendi p̄buit facultatez. Et fortissim; p̄p̄t d̄tē facē uisum sum qm̄ de
 ornamento hūz urbis differēz ea q̄ sūt p̄ma ac max⁹. Ornamenta p̄t
 m̄tēz. In celo em̄ splendore ac magnificētia hūz iustitē uobis rēfē
 zenda occupat q̄ obliuio mei de multitudinē ppli de uicorū copia de
 uirtute industria humanitate cuius d̄tē effugeat q̄ max⁹ qdaz onamta
 in p̄m̄sq; memoranda. Redundum est igit̄ unde exierat. Et h̄is q̄
 hanc incolunt urbes p̄tē suas reddendūm qm̄ potius qd ērore hūz
 est id nō ad oratoriaz reducat; et aliq̄n nō ip̄o colligam; respiciat; q̄
 de quib; rebz iaz dictum ē de quib; nō de m̄p̄s suz dicturi nō dūm;
 in hoc ērore uelēm. Qualis igit̄ urbe ipa sit de moztatuzē. Nunc
 habnatores eius sūt considerem; uolum; igit̄ ut in puatē
 homib; fieri solet ita ad hūc pplūz ab initio m̄p̄tēz et quib; penitib;
 est. sit q̄ ne eius p̄ om̄z etatē sūt op̄a domi fortissim; considerat
 Sic op̄m̄ ap̄ncipio ut Inquit accēdēz. Unde igit̄ hūc pplō
 geny est qm̄ fuerat eius p̄tēz. A quib; m̄talib; her Inclita
 urbe fundata ē. Cognoscat n̄a florentim; Cognoscat st̄tēz ac
 p̄tēz. uraz reputat q̄ om̄z gentiū suis clarissim;. Ceti ppli
 aut p̄fugos ex̄tēz patēz sc̄dib; aut agrestes aut cōuenas ob
 scuros atq; m̄tēz h̄nt auctores. vobis aut pplōs d̄o. d̄bis rēz
 d̄isq; est est auctō. O deus immōtalis tāta ne in hac urbez bona
 contulisse ut om̄alque ubiq; sūt que ne optat p̄has ad cū onā
 m̄ta quissē uideant. Naz q̄tī hoc p̄m̄ est ut ap̄p̄o d̄o. florentioz
 genm̄ sit ortū q̄ genō in toto orbe clarior q̄ potentior q̄ om̄
 gener uirtutis p̄stantior pplō d̄o. unq; fuit res gēstie cui; adro

Laus florentie amul
 tudine ppli auroz
 copia uirtute idustria
 et humanitate cuius

illustres sunt ut maxima rerum bonarum facta pulchre magnitudine pueriles ma-
gitudine pueriles ludj videntur. Cuiusmodi res ad equitatem ita summa res
et intra secula gubernata est ut plura ex illa una verbe extet. Quamvis exple
q omnes res res. p. omni tpe condiderit i qua i mirabiles vii ita examina
virescent exaruerit ut nulli vniq i res fuerit parces nam ut res ob-
mictaz sumos et pstantissimos duces et principes gentius pu-
blicas ubi fabulos ubi fabios ubi duros ubi omullos ubi paulos
maiores sapientes cunctos. Garchos. Torgros. et ex veloz. Ro.
i venies. Dns at q si nobilitate i aurores qui nihil i toto orbe terrarum
nobili populo. Ro. potis repit si diuitis nil opulentius simplicitatem
et magnificentiam nihil omno clarius neqz glorioius. Si magnitudinem
i perij potestatem est quid no remis subactu est et fuerit pote. Quia
obez adnos q vii florent omnis oris terrarum sunt qdaz hereditariose
reu penarum rerum possessio pmetur ex quo et illud fit ut omnia bella
que a populo. flo. gerunt iustitia sint nec possit hic optus i gerendis
bellis iustitia carere contra bella p suarum rerum ut defensioe ut regere
cupitoe gerat necesse est que duoz bellorū gni omnes leges omnesqz
mura pmetur. Quod si pmetu gloria nobilitas virtus amplitudo mag-
ficentia filiosqz illustrat nihil est i toto orbe quod florentior digni-
possit pmetre qn qdaz ex huiusmodi parentibz nati sunt qui omni gne
ludis curis mortales cognoscit inuallunt quis eis est hominū qui se a
populo Ro. no frangit fuerit. Quis aut fuerit liberis in dny
ut patroni liberis a dignitate gendat ut se pfectu fieri censeat
Non parum eis ornandi est huiusmodi tunc tunc ipi ac sugetis
adnos et adnosqz huiusmodi de quo i tpe florent gens a romanis su-
orta hoc eis copulaz abutior referre quod et i regis success-
sionibz obscuri aut ut io tunc regis filius recte appellat qui co-
tpe natus sit quo ei parens regnauit huiusmodi dignitate. Qui aut ut
in ut postea nati sunt eos neqz regis filios et nec i regno pmo suc-
cessores huiusmodi et pfecto ut quisqz maxie floret maxieqz sublimis est
Ita maxie belaza opa maxieqz egregia molit iudant omni tpe
sed res nescio q pacto dios tolle ingentes q spūs adhibere
ut nichil n altu atqz magnificaz amplissimū uizi qant molit. Et
q co tpe fiat maxie pstatu formigat. Hec i splendidiissima
Romanorū colonia co maxie tpe deducta est q populi Ro. i perius
maxie florebat quo potentissimū regis et belluosissime gentis armis
et digne domite erat Carthago Numantina Chonactus a stripe inuenerat
omnes tpe maxieqz omnia i potius ei populi venerat. Nichil calamitatis
populo Ro. ab ullis hostibz i fluitaz erat. Non dux Cefres anthony

liberis. Necnon pestes atq; eximia reip. libertate substituerant. Et uigebat
scilicet in magna libertas q. in nō multo post hac coloma deducta a sterilitatissimis
subla latens. Et q. illud euenit abire qd. in hac ciuitate egre
precepsas et fuisse et exinde in florentinū hōis mag. omz libtate gaudiat
et tiranoz ualde sunt inimici tū ut opio odi aduersus i. natos impy et reip.
aduersos. Jam ex illo tpe florentia gupit ut nec hodie qd. uideat oblita
h. siq. illorum uel nom uel uestigiū adhuc supst. Id her. resp. designat uiz
et odit. Non sūt noua in florentino iplo her. pting studia nec impy et
ut quidaz arbitratz inaperit alius her. q. reztatio suscepra cu. nefari
hōis p. sumuz sceluz reip. ad oeti iplo romanz dignitatē libtatem
splendoremq. substitut. Tunc her. ardor incensū tū h. q. reztatio
atq. pting studia a florentinis suscepra q. ad hac diez gstantissime reti
nuit. Nec si alio atq. alio nō. dūh. tpeibz her. ptes appellat sunt
Idcirco dūh. fuisse. Et uiafuit semp atq. eadē rā con. inuolozos
impy ab initio suscepra. Et usq. ad her. tpea gstantissime cōseruata
iustum me ezde odūz et antiquit. plusq. debita pietas. Quis enī
ferat Romanoz impyū tanta uirtute ptes q. rā tamill. publicola
fabritius/ ruzius/ fabius/ Regulus. scipiones Marcell. Carthones
alijq. in mirabiles sanctissimi et cōmetissimi uiri pstituerūt d. m. c.
Galliele aut euismōi immanū ac celestūz tiranoz manū minūq.
puemisse. Quibus nulla dūh. nulla nūth. redemptio. Vnum
dūmtaxat et id sumuz erit illis et tamen q. totis uiribz her. rō
tendebat ita enī mtrōdandis quibus rōmā omz crudelitaz
gūe intenti erat q. sumuz pūuz fūisset expositum. Si in ea
uibe nullaz nobilitate nulluz ingenuz nullum ego ruez reliquissim
Itaq. c. Gallicola cū tanta fecisset strage ptes potuiss. maxiaz
in mū tū ruez ut in mag. uibe supessent. Expon. iaz necado
et tuadando cū satiaz crudelitate animū nullo mō possz metazaz
illaz emisit uorez q. testis eet sue immanitaz. O vna inq.
iplo rō. vna reuūez hēt quā vno utu possz eueller. et plane
ita fuit nūq. em. sanguine ruiū satiatz et uacue feciss. q. O
uibe si paulo longio et uita fūss. Idaptus et gladio p
senatorū ordūez trucidati elazissim atq. optimi ruez glūez
et tribunales familie fūdhūz delecte plebs dūmtaxat i. uibe
reluta quā tam cotidiantē sedibz ueluti pteza tūmatz
concedebat. hūc immanissime crudelitati i. mamora et flagitia
adūgebat nō uulgaria illa q. nō nec uisitata s. om. scūlo
in audita et uulgaria illa q. nō nec uisitata nūq. sine
detestatoe memoranda. Tūc ab illo sorozos p. ozamem
strepate et p. forubimz habite. hūc impatoris hū p. claz
cesares quos nō nulli hōis laudandos putat. q. Que
flagitia sūt her. Que mostea hōis p. quibz q. dūz rebz
q. būs mirabilē si her. ciuitas tū odi aduersus eas ptes rō
cepit ut et ad her. tpea cōseruet. Namq. indignatio up
iustior aut quō mag. tangebat iste dolor q. florentinū
iploz cōtēneret iploz. Rō. ptez atq. auctore sumū

qui paulo ante omnibus suis summa uirtute donatus impator tunc adempta libertate priua
a facinorosis hominibus crudelissime laetari qui si resp. naleret i ultra fore
utilitatem fuissent Quid aut. Liberius relax. qd. n. ante Calliculaz regnauit sed
minime p. ordinem referendi sunt quibus neq. ordines eo ulla fuit. Quid em. tibi?
Quid flagitiosus usq. uisum aut auditum est qd. aut tiberij crudelitatis in tor
quendis ac necandis uicibus romani apud caprea. exisse aut eiusde. impatoris
pisciculi aut hmarie nepharia et in audita libidinis gna ut in p. quid. pudori
italij uideat talia flagitioz exempla aliqu. mea extitisse At qui si uiderim
et p. m. ioli in qui postea secuti sunt meliores fuisse Q. m. na. isti nero. salz
et uirtutis et de m. ian. et heliozabanno ita p. fecto neq. em. d. i. q. ta. uirt.
q. te. ut humanitas fuit. Nec. a. agrippina mat. pietatem p. m. i. laudib. no.
in celum tollit nec. qui tanta pietate in mat. fuit in alios fuisse impius aut
in huius putand. e. qui et nec. rurs. sui. f. i. g. e. d. e. m. i. e. d. a. d. u. t. g.
uerber. ipaz. m. i. e. d. i. t. Q. C. relax. qd. plane tua. famora. romana. uerbera.
cuerere. Et. copmaz. ipe. me. S. u. t. e. m. m. q. lucani. doctissimi. et. sapientissimi.
homines. uera. de. te. se. p. s. s. e. p. moleste. f. a. r. + nec. fortasse. ceter. t. o. n. e. Et. si.
e. m. m. multa. ac. magna. in. te. uirt. erant. multo. m. ac. magno. uirtutib.
obubrant. Q. ob. re. z. de. te. s. i. l. e. r. e. tutius. est. et. simul. filiu. tuu. cad. z. illa.
t. o. n. e. p. t. i. b. o. q. d. n. o. i. g. n. o. r. a. m. u. i. g. t. u. r. e. i. g. i. a. ut. illu. adoptauit. allectus.
e. o. / Et. totus. p. t. e. r. e. o. neq. eius. lapsus. crudelitati. nec. p. l. e. p. t. i. o. n. e. s. r. e. d. e. s. s. e. z.
i. m. o. r. t. u. z. r. i. u. u. neq. p. d. i. t. i. o. n. e. z. s. e. n. a. t. u. s. neq. adultia. s. t. r. u. p. t. a. q. z. u. i. g.
g. m. e. m. o. r. a. t. o. f. e. u. i. t. e. m. i. n. illo. ut. in. p. r. e. q. d. f. u. e. r. a. n. t. u. e. s. t. i. g. i. a. q. u. e. d. a. m.
uirtutis. q. uirt. q. d. t. o. l. l. e. r. a. b. i. l. i. o. r. a. f. a. t. i. e. b. a. n. t. At. h. e. c. m. o. s. t. r. a. q. u. i. b. i. m. p. i. u. z.
t. r. a. d. i. d. i. s. t. i. s. m. i. l. l. a. u. i. t. u. r. e. d. e. p. t. a. e. r. a. t. q. u. i. t. i. s. n. i. s. i. f. o. r. t. e. u. i. n. o. e. o. m. n. i.
c. o. n. a. t. u. r. e. p. l. e. d. e. r. e. nec. ullo. flagitio. q. t. u. m. u. i. s. m. a. p. o. a. b. s. t. i. n. e. r. Q. u. a. z.
z. si. r. e. t. a. u. r. a. o. b. l. i. u. i. s. c. a. z. illud. t. n. neq. o. b. l. i. u. i. s. i. neq. ut. u. o. b. n. o. s. u. r. i. s. c. a. z.
a. d. d. u. a. p. o. s. s. u. m. q. u. i. a. z. t. a. n. t. i. s. m. a. l. i. s. t. a. n. t. i. s. q. s. e. l. e. r. e. z. p. a. r. t. i. f. i. c. i. s.
q. d. a. s. u. c. c. e. s. s. o. r. e. n. u. o. m. n. i. g. n. e. i. m. p. i. e. t. a. t. i. s. n. e. q. t. i. c. e. z. e. d. i. d. e. r. u. t. / Et. q. u. o. s. u. z.
h. e. c. d. i. c. i. t. f. o. r. t. a. s. s. e. q. u. i. s. p. i. a. z. u. t. i. q. z. u. z. g. r. a. p. m. i. n. ut. o. n. d. e. r. e. z. n. o. i. u. i. s. t. e.
h. a. n. t. c. i. u. i. t. a. t. e. z. e. i. u. s. m. o. d. i. p. t. e. r. s. u. s. t. i. p. u. i. s. s. e. z. s. i. m. u. l. i. n. t. e. l. l. i. g. e. t. u. r. e. o. t. i. p. z.
h. a. c. c. o. l. o. m. a. d. e. d. u. c. t. u. f. u. i. s. s. e. q. u. o. b. o. r. o. m. a. p. o. t. e. n. t. i. a. l. i. b. e. r. t. a. t. e. i. g. e.
m. i. s. e. l. a. z. i. s. s. i. m. o. c. i. u. i. b. i. m. a. p. o. f. l. o. r. e. b. a. t. N. a. m. p. o. s. t. e. a. q. d. r. e. s. p. i. v. m. i.
p. f. a. t. u. z. d. e. d. u. c. t. a. r. p. e. l. a. z. a. i. l. l. a. i. n. g. e. n. i. a. ut. i. n. q. u. i. t. C. o. r. n. e. l. i. u. s. a. b. i. e. r. e.
ut. p. l. u. r. i. u. z. m. i. s. s. i. t. t. u. c. A. m. i. n. f. e. r. u. o. r. i. t. p. z. c. o. l. o. m. a. h. e. c. f. u. i. t. d. e. d. u. c. t. a.
c. u. i. t. a. i. a. o. m. n. i. s. u. i. r. t. u. s. ac. N. o. b. i. l. i. t. a. t. e. r. o. m. a. e. u. e. r. i. o. e. p. s. t. r. e. p. a. r. a. e. a. t.
ut. m. e. h. i. l. p. e. l. a. z. n. e. c. e. g. u. e. g. i. u. z. q. u. i. e. x. c. a. m. i. s. s. a. b. a. n. t. s. e. c. u. i. p. o. s. s. e. n. t. a. f. f. e. r. e.
N. u. c. u. o. c. u. f. l. o. r. e. n. t. i. a. h. u. i. u. s. m. o. d. i. h. e. a. t. a. u. c. t. o. r. e. s. q. b. u. s. o. m. n. i. a.
q. u. e. u. b. i. q. z. s. u. t. u. t. u. t. e. a. t. q. z. a. z. m. i. s. s. o. m. i. t. a. p. a. z. u. e. r. u. n. t. z. c. u. c. o. t. p. z.
d. e. d. u. c. t. a. s. i. t. q. d. p. l. u. s. r. o. m. a. n. i. l. b. e. r. e. a. t. q. z. i. n. c. o. l. i. m. i. s. p. o. t. e. n. t. i. a. n. o. b. i. l. i. t. a. t. e.
u. i. r. t. u. t. e. i. n. g. e. n. i. s. m. a. x. i. f. l. o. r. e. b. a. t. A. m. i. l. l. o. p. f. i. c. t. o. d. u. b. i. t. a. r. i. p. o. t. e. s. t. q. n. i.
h. e. c. u. n. a. u. e. b. o. n. o. l. o. l. u. m. p. u. l. c. i. t. u. d. i. n. e. z. o. r. n. a. t. u. z. o. p. t. i. m. i. t. a. t. e. l. o. c. i. u. t.
i. n. d. e. z. / s. z. e. t. d. i. g. n. i. t. a. t. e. z. n. o. b. i. l. i. t. a. t. e. g. m. o. p. l. u. r. i. u. z. p. l. i. t. / s. z. i. a. z.
a. d. R. e. l. i. q. u. a. p. e. g. a. z. / A. b. h. u. s. i. g. g. z. p. a. r. e. n. t. i. b. i. g. o. c. t. a. c. i. u. i. t. a. s. n. o. n. s. e.
c. o. r. d. i. a. a. t. q. z. i. g. n. a. u. i. a. s. e. c. o. r. u. m. p. i. p. a. s. s. a. e. s. t. n. e. c. p. e. n. a. a. c. a. u. i. t. a.
g. l. a. c. o. n. f. i. t. a. m. o. l. i. t. u. r. z. a. n. q. u. i. l. l. o. z. u. i. t. a. z. a. g. e. d. e. m. i. t. / s. z. q. d. o.
d. i. u. o. r. i. l. o. c. o. n. a. t. a. e. t. t. a. n. t. o. m. a. i. o. r. a. a. s. e. e. x. i. g. i. a. c. o. p. o. s. t. u. l. a. r. i. p. u. d. a. s.

ita auctores suos omni quae virtutis imitata est ut omni iudicio haud digna
se prestat tanto non tantumque successum nec enim praeferre desinit quod se
antistez quondam italie prestat candem amplitudinem atque etiam adeptam est
non sedendo neque ostentando nec rursus succubus armenta et fraudibus
sed magnitudine consilij susceptione periculorum fide integritate gratia
maxime quod tranorum et patrimoniorum suscepto neque cum divitiis solum prestat
studij sed multo magis industria teque magnificentia nec potentia tantum superare
pulchrum duxit quod cum iustitia atque humanitate his illa actibus de principatu
certavit his auctoritatem gloriamque rapta est quibus nisi uteretur se plane
amici suorum virtutibus degenerare intelligebat nec sibi nobilitatem
pariterum plus honori esse quam honori sapientis id quidem ac verissime
cogitavit Nam dignitas et amplitudo maiorem ita demum felices quam illu-
strat cum illi sua quod nitet virtute omnem non si ignavi sint ut dissoluti
ut alio modo auctoritate degeneret maiorem splendor non tamen virtutis
corum tegit quod tetigit nihil eis sunt esse occultum poterit hanc lumen
quaerit omnes quod oculos expectatio equali expectatio hereditarie vir-
tutis Que spes si fallat ob claritatem quidem generis non tamen nobilitatis
illi sunt quod non sed quodammodo maiorem amplitudo minime his
prodest qui degeneret sed sit in gloriosos successores aliam namque
quasi multiplicato lumine vehementer illustrat Augere eis dignitas
et gratia tollunt quod recte homines cum in uno eodemque loco et propria
virtutis et maiorem nobilitatem coelestina perpendit Quod quidem
tandem ubi hinc attingit cum et clarissime res geste promissa et maxime
virtutis extant exempla in quibus romana illa virtus et magnitudo cum
per facile cognoscitur Quae cum dignis claritatem prestantemque decorat
in mitto magis obpropal virtutis proprias res gestas Sed de quibus quidem
claritatem satis ut opinor dux est quod id virtutis per se ipsum patet
De virtute autem verbum id est qualis ipsa foris domique fuerit resti-
bat dicendum quod satis equidem beatus Nam eis istorum descrip-
tiones per oratio patet Lora per tantum prestantia Sed cum quod ad hoc
veniam optimum simul ac necessarium mihi videtur est aliquid preface ac
promovere nequis falsa opinione ductus me aut in prudentie aut in
superbia quorum alterum stulticie semen est Alterum levitatis fons quod
utrumque vero pariter fugiendum Non dubito igitur quin non nullis stul-
tis hominibus suspectum sum neque quadam populari ex bar mea
laudatione raptare velis et de benivolentia mea cupio et in res
bonas quod maxime continere nihil studeo immo virtutis longe
super excelsum falsa cum veris ornandi cum miscueris Qui mihi
docendi facit sed ut potius dedocendi ut heri potare desinunt et omnes
eiusmodi suspiciones deponant Ego enim etsi cupio me tantum acceptum
hominibus esse quod quidem me plane gloriare atque optare glorie non
tamen unquam aduersum tu ut blanditiis atque assentando id sequi vellet

Laus auctoritate mea

videtur eundem tempore putam eas et optare non utis. Neque ex hac
laudatione gratia ullas aspecto neque ex postulo perstulius quippe et si ex hac
tantularum modestissimum ipsi gratia quare in posse existimarem. Et ego
eam hanc pulcherrimam viderem viderem? cum eius potentiam et natum
nobilitatem delicias gratia magnopere admiraretur. Deputare uolui possem
ne dicendo tanta pulchritudine ac magnificentia expleret hoc subordi-
ta fuit non benevolentie aucupatio nec captatio popularis aure.
Tantum autem abest ut gratia conchande et hoc negotium susceperim
ut semper arbitratum sum potestate merui si non plus malivolentia
ex hac laudatione adversum me conheret penulimum videtur ne omnes
eos qui hac rem florere dolent propter eas res hanc infensos nec id quod
et ne uereri desino. Jam omnes mundi omnes adversarii omnes qui uocati supari
aut ipsi aut maiores sui ab hac ciuitate unquam fuerunt omnes unquam
huiusmodi homines. Hec mea laudatio in fauor inimicos ut ualde
equidem uideatur ne magni homo malivolentia in sit subeundum
Et proferat conditio quod nemo iuste repudiare queat. Et aliquid
flos aut rursus aut petulantia desiderio uere in infestis inimicis finito
Smaute uera erunt quod loquar et in his ipso dicendis modera-
tionem quandam seruabo ne illi in nascant. Quod hac conditio
potest dici equius quousque adeo pulsus atque inimicus et ut suscipiendum
mihi putet quod suis ac ueris laudibus ciuitate ornatum. Et
omnibus igitur precibus intelligi potest me ne gratia ad scribendum adueni
nec de oio aliquo quod in iuste queat nasci. Et cum ita uaria sint iugma
horum non ambigo eundem quod per multi inueniant apud quos rationes
in et pace robora sunt huius. Aliis quidem enim odiosa ipsa per se ac
molesta est uitas. Alii non sine maluitate ne sine ignorantie
reum. Nichil uerum et nolunt non quod ipsis sunt gratum hi me
uauitatis insimulabunt et nichil sincere sepius calumpnabunt.
Quibus Ego desumptio ne astute meum agant ne uerum ad
accusandum psilant. Et et atque et uideant quod putat repre-
hendendum maxime illud meminerint me non putant singulorum
cuius uirtute ac potentia loqui sed de omnia re. Quare non si
unus atque alii in hac urbe minus probatio omocibus fuit id comit
ad calumpnia ciuitatis uereri par est quod malorum cuius feda non
fa legi quod per legem ac uindictam consuevit nulla unquam ciuitas
adeo in morata atque instituta fuit ut malorum horum et omni
uaria. Et quod minus recte paucorum metus stultas ac pusillam
multitudinem non liberat ab infamia ita peruersitas ac malitia
paucorum uniuersam re. recte factorum laudibus putat non de. Alia sunt
delicta publica. Alia putata eaque in se plurimum distat. In putatis animo
agentis spectat in publicis iniuste ciuitatis uoluntate in quodam
re quod unus atque alii sentiat usque adeo non attendit ut legibus
ac moribus sanctum sit quod maior pars populi fecit id quod in atota ciuitate
factum uideri. Et in aliis quidem populo maior pars sepe melius est
iudicet in hac aut ciuitate et adeo semper uideri fuisse melius quod maior

Quod breui nemo illi flo. accusetur ne uenatorum hominum facta obitanti
no magis q. aut hominibus conuenit uenima fura aut athemum
fortitudinis cherili ignem. Qd si intelligere uolunt q. sit ciuitatis
huius pstantia nec a me sine donec tot ubi laudari p. luerunt orbe t. r. a. z
z quidam ex ea eligant urbes qua tu hac nra in opatione adducat non
splendore atq. ornatus qua in re nulla e in toto orbe e par neq. nobilitate
qua in re ceteris omib. sine controuersia cedunt. h. z. gestat atq. uirtutis
hoc si illi faciant itaq. intelligere mapient q. tum in hac urbe ceterasq.
int. sit. Nullas em inueniunt q. in omni laude g. h. n. n. e. splendore
q. at in omni d. x. i. p. p. u. s. accedam sapia inueniunt urbes q. in uno aliq.
g. n. e. uirtutis opinione hominum p. u. e. t. exelle in illo ipso in q. prestare dicit
p. r. e. l. faciant nulla inueniet q. uel in ipso suo g. n. e. laudis inueni par
no fide no p. d. i. s. t. i. a. no humanitate no magnitudine a. i. o. r. adducat in cer
tamine qua uelint urbem nullius concessum flor. reformidat p. vniuersis
orbes q. rat ciuitate q. in una aliq. spes uirtutis gl. a. z. mapiaz p. u. e. t. u. r.
consequuta fiat contentio egregioru facinor. uel in eo ipso in q. uideatur
excellere nullas p. f. e. c. t. o. r. e. p. i. z. e. q. u. b. u. n. t. nisi ipi plane se uelint deapere
Cui hec ciuitas no sit longe superior. Est em admiranda huius urbis u. i. t. i. s.
z in di. g. n. e. laudis inuictum exemplar. Naz ut prudentia p. m. i. t. t. a. z. q. q.
omn. i. u. d. i. o. h. u. i. c. o. m. ciuitati max. conuadit et p. qua nra di. g. n. e. s. u. m. a.
industria ab hac rep. u. d. e. m. i. p. m. i. s. a. Cui u. i. g. tanta beneficentia
audita est q. huius ciuitatis z huius z ee consp. i. z. Semp. e. z. ad quidez
meditata uidet in p. d. e. s. s. e. n. i. p. l. u. a. n. n. o. o. m. n. i. s. q. z. s. e. n. t. i. z. e. n. t. e. i. l. i. b. e. r. a. t. i. z.
max. aut h. i. q. max. indigeret. Itaq. om. n. o. q. aut seditionib. p. u. l. s. i. a. u. t.
inuidia deturbati patijs sedibus extores agunt h. i. s. e. f. l. o. r. e. n. n. a. z. m. u. l. t. i.
receptunt q. v. m. a. i. r. e. f. u. g. i. u. t. u. t. a. m. a. z. n. i. c. t. o. r. u. Nec ullus e. i. a. z. in vniuersa
italia qui no dupli. p. m. a. s. t. h. i. c. a. r. b. i. t. r. e. t. p. u. a. t. i. z. p. r. i. a. z. u. n. i. u. e. r. s. q. z. s. u. a. z.
publice aut florentinoz urbes. E. p. q. quidez sit ut hec co. s. q. d. a. z. sit p. r. i. a.
z totius italie certissimu. a. u. g. u. l. u. m. ad quod om. n. o. v. n. d. i. q. z. a. i. s. i. t. o. p. q. f. l. u. g. i. u. t.
receptuntq. in sumo inuolentiu fauore sumasq. benignitate tantu. e. m.
studium beneficentie z humanitatis in hac Rep. est ut claza uoce
clamare uideat ut palas omnibus attestari ne quisq. p. r. i. a. s. e. r. a. t. e. p. u. t. e. t.
donec florentinoz ipa supsit urbs hoc benignitatis p. r. o. m. i. u. z. f. e. a.
z maiores q. p. f. e. r. o. s. e. q. u. e. t. Neq. em sola solu leta fronte receptur
uerum et si no p. m. i. t. u. i. d. e. a. n. t. o. p. i. b. u. s. p. e. c. u. n. i. s. q. z. a. d. i. u. a. n. t. q. u. b. u. s.
illi f. r. e. t. i. l. m. a. l. i. z. e. a. u. m. d. i. g. n. i. t. a. t. i. s. i. i. t. a. m. e. d. i. u. t. u. e. l. r. e. d. d. i. t. u. s. e. a. d. p. p. o. s.
penates recuper. possint an hec uia no sunt an q. s. p. m. a. l. i. u. o. l. o. z. n. e. g. a. z.
audebit. At s. i. t. h. u. i. z. e. i. t. e. s. t. e. s. m. i. s. a. p. e. n. e. m. o. t. a. l. e. s. q. a. i.
rei familiaris angustijs p. m. e. r. e. n. t. a. u. m. in iuste suis uribus essent
ciecti p. e. c. u. n. i. s. p. u. b. a. c. c. e. m. p. t. i. z. b. i. f. i. h. u. i. z. u. r. b. i. s. in p. a. l. a. s. s. e. d. e. z.
s. i. t. u. t. i. T. e. s. t. e. s. s. i. u. t. e. t. p. m. u. l. t. e. ciuitates q. a. i. u. i. t. o. r. u. q. s. p. i. r. a. t. i. o. e. a. u. t.
t. r. a. p. i. o. z. m. o. l. e. n. t. i. a. o. p. p. r. e. t. o. s. i. l. i. o. o. p. i. b. u. s. p. e. c. u. n. i. s. s. u. s. t. e. t. a. t. e. s. u. n. t.
z d. i. f. f. i. c. i. l. i. s. s. i. m. o. t. p. e. z. r. e. s. e. r. u. a. t. e. M. u. t. o. s. e. d. e. z. a. i. n. t. d. i. s. c. o. r. d. e. s. p. p. o. s. a. b. h. a. c.
urbe quicta. M. u. t. o. l. e. g. a. t. i. o. n. e. s. a. d. c. o. n. s. o. l. i. a. n. d. o. s. a. m. i. c. o. s. u. b. i. u. i. q. z. n. a. e. f. f. e. r. b. u. n. t.
d. e. m. i. s. s. a. s. q. u. a. q. u. i. d. e. m. in re hec ciuitas suaz p. r. o. m. p. t. i. s. s. i. m. e. s. e. m. p. i. n. p. o. s. u. i. t.
a. u. t. e. z. p. o. s. t. i. g. z. h. e. c. q. t. o. t. t. a. n. t. a. z. p. r. o. a. l. i. e. n. i. s. g. m. a. c. i. o. s. u. s. c. e. p. i. t. n. o. b. i. f. i.
centia appellare aut satis digne p. t. a. n. t. a. m. e. n. t. e. m. e. r. i. t. i. s. q. z. l. a. u. d. a. r. i. N. u. q. z.
om. n. i. t. u. l. i. t. in iurias aliaz urbiu. n. e. q. z. o. t. i. o. l. a. z. s. p. e. c. t. a. t. u. r. e. z. s. e. p. b. u. n. t. a. l. i. c. i. a.
calamitatis. S. z. p. m. u. o. m. i. a. u. d. i. o. c. o. n. a. t. a. e. s. t. u. e. r. b. i. s. z. a. u. t. e. z. e. g. p. o. n. e. z. e.

minuitasq; pedat et paces si fieri posset suaderet. Quod si quoniam non
 potuit et semper patri optula est cui apertioribus inferretur iura
 Sic enim inter illos omni tempore defendit quod ad iura sua pertinet existaret
 nequius utalio ipso exadum putaret. Itaque non omni cupiditate nec formi
 dine ulla potuit minus adduci ut ad ea quibus aliq; resp. lacessere
 iurias quideret. Nec putavit se in tranquillitate aut onose oportere
 cui aliq; verba aut sona aut amica aut saltem non summa laboraret
 Et quoniam expurgens et causas aliarum suscipiens media se adu'ssiperu
 opposuit. propterea quod eos qui peditum indelant coram opibus pecuniisque ad
 dunt. Quis igitur hac per tanta beneficentia ac liberalitate satis humide
 minus laudat. Aut que ciuitas est in toto orbe terrarum quod in hoc genere
 laudis possit ceteri. Que tot periculis assumpsit tam multos in periculis
 propterea. Atque quod ciuitas in periculosos alios tutat ea faciat patronas
 necesse est. Que alit prona sit dignitate potenter indulgentia aucte
 prestare quos negabit huic beneficentie huic liberalitati admirabilis
 fides quanta est qua semper hoc resp. summa constantia inuolata suauit
 Semper enim ita animata fuit ut putaret minus promitteretur. Diligentissime
 prouidendum ubi non promissum est nullo modo retractandum. Quod cum a
 principio iudisset et ita iustum esse tenuisset ob nullam utilitatem spes
 adduci minus potuit ut pacta quicta flecta iusurandum promissa
 violaret. Nichil enim dignitati resp. magis querece arbitratum est quod
 in dictis fratribus omnibus obsequar constantia. Nichil aut alienum
 quod promissa metum. Id quidem et facinororum hominum quod magis minima sunt
 reprobis. de quorum numero est ille quod aut metum iuriaz gero quod
 iustissima ciuitas minus est hoc putauit. Itaque in omni quidem et milia
 in maturitate ad promittendum descendit. Quod aut semel promississet
 id non magis a se mutari posse arbitratum est quod ea quod non fecit in eius prate
 vltis aut adeo fides et integritas in hac ciuitate praeuiz ualuit
 ut iura et habitus religiosissime seruauit nec uis uel in hoc genere
 infrenatur mentita ex quo factum est ut ne inimici quidem minus du
 bitarent huius resp. fides leg. Et et apud eos ciuitatis nomen
 maximas semper huius auctes huius aut reu manifestissimum est argumetur
 quod non nulli homines cum an inimici eius manifeste fuissent liberos
 et fortunas suas in tutelam huius ipsi et uoluerunt sequuti ciuitatis
 fidem atque humanitatem. Itaque alia adcomittendum iuriaz alia
 ad id quod suscepisset summa cum iustitia ad implendum. Neque spes
 eos fefellit. Nam ita res coram summa cum diligentia administrate
 his quidem debeant restitute sunt ut non solum non exalle putaret
 quod fides huius ipsi fuissent secuti. Et et ceteri homines allucebantur
 exemplo. Semper hoc ciuitas curae huius ut sum auctes uis dili
 gentissime tribuebat et in omni re honestate utilitati amponeret
 Imo uero nichil utile quod non idem honestus foret arbitratum est. Ex multis
 finibus et pelaris uirtutibus hac ciuitate peritaz inuenio. Nulla minus
 maior neque instantio uideri solet minus minus magis romanam genem
 utulq; recognoscat quod magnitudo duorum peritorum contemptio. Nam cum
 uirtutis et potest in romae per omnes etates bello contendisse et maxima
 quidem tetanma maximaque imitationes suscepisse. Et quod in rari
 atque admirabilis est in maximis periculis difficillimisq; tribus
 minusq; uite conadisse nec remississe aliquid de magnitudine motum

Celaz namo fuit ad potas furo atqz eximie hinc urbi pugnans hinc
omnis munitio sed septa parauit sequebat. Castra erat int' p'mu
lapidem omnia it' urbez loca fieri atqz hostili clamore roborabant.
Nec in festioribus signis hambal adam ad potas collina p'fectus e
q' illud tunc nostrum in florentina membra iuebat. Accedebat ad hoc
q' ea ps urbis q' max' castas erat oportuna par' munita t'p'z uidebat.
Itaqz nullus putabatur fore ciuis q' uel arma capi uel mte consistere ualeat.
At uo fortissima ciuitas usqz adeo minas illius furoribz contempsit
ut n' ille e' urbez multos dies p' bacharet' misq' int' urbez
sit trepidatu. Et ita gerent' omnia q' nichil p'icti imminet
nec ulla uis hostiu' est p'p'ia. Omis officine omnia circa per
vias patebat nulla remissio opuz nullum oio erat uestigi que
cu celaz m'p'iazent. Amizatus ciuitatis p'stantia t' magnitudiez
uicorum ab oppugnatione recessit. Nec solum in resistendo fortis
hec ciuitas fuit sed et in m'ferenda in hoc e' in ulasenda in
iuria formidabilis. Nam et si m'qz alius noc' uoluit n' prius
laccessita in ubi quid in uice m'fictum est uehementissima puz
natare se p'stitit p' sua dignitate. Illud em omie t'p'us h'uit ut
in credibili quodaz amor laudis q' legz flagzaret. Itaqz semp
res maximas t' uehement' arduras aggressa est. Nec i illis
gerendis aut p'loz magnitudinez aut laborum formidauit.
Possim q'memorare in uirtissima opida manu capta i m'abilia
pene trophes diffinitissimis p'p'is ab hac urbe constituta e'gia
rei militaris facinora edita ipo iplo florentino exente atqz
azimis fuente. Et no est p'ntis t'p'is tot uarias bellorum
cont'p'tiones tantasqz res gestas posse referre p'p'uz illa desidezat
tempus t' quidem magni q' nos ut spero aliqu' aggrediaz.
Et q' p'cto singla ab h' iplo gesta sunt l'ris memoriez m'adalez.
In p'ntia uo vnu aut alter' exempli gra referet' ut ex illis
intelligi possit q'ta in actis q' fuit ciuitatis uirtus. Vetus
et uice opidum nobileqz uolteze sed in ita sumis motibus p'ntuz
ut uix expediti hoies co'qant adne hac urbez oppugnaz florentin
aggressi sunt utus e'z durissima omnia supare consueta Neqz
aspitatz loci. Neqz m'gtatez loci. Neqz m'gtatez cetarum s' uel
uerbat. Cohotes igit ad ea loca deducite cum motem capescere
repissent. Et opidum a sumis arabis conuulsqz acerrime utiqz
pugnatum est. n' quidem bellatoz erat p'one paz. Magnitudo
aut ai t' peritia pugnandi dispar. Et multum n' ipa loci pro
uoltezanis pugnabat. Czernens illos e' supiori loco no solu p'lio
atqz gladiis accensum p'hibentes s' et ozancha saxa p' declina de
uoluent' florentin' aut p' ipas asp'rimas cupes sursum uel
ad m'iebant. nec feru' nec saxa nec hostes nec asp'itas ulla motus
con' coz conatum q'bat resistere. Itaqz supato q'ui hostiu' p'edatiz
mote t' oppidanis m'ra m'ra compulsi ipa q' urbez q' mo
m'issima erat modibus p'mo impetu repozunt. Itaqz fuit
ip'ius florentin' nullis exen'is auxiliis. Et t'p'z militas et
p' dignitate atqz gla p'ntissime certans. Et in cet'is
hoc fuit p'clare uidetur uideri q'z. Tum h' max' obstu' p'esunt
q' uoltezas uiderunt. Constat em int' omis nullum italie

opidum et munitum. Tunc aut erat castrum multis armis audacibus
viris qui pro aris atque focis acerrime pugnabant. Atque munda stant superant.
Quis igitur non admiretur tam validissimas urbes una die captae quae non virtute
eorum qui reperiunt tollat in celum. Eiusmodi sunt huius civitatis. Hoc gestum
censuendi utrum et fortitudo eius hac illa magnitudine ad seipsum venientes
pessant. Sed prius delevit. Sepe potentes hostes trepidosque tenuit.
Illud in pelago est quod magnos labores magnasque admirationes non tam
pro sua quam pro aliorum utilitate suscepit. hoc enim magis quere acbitata est
sue amplitudinis stitque dignitati. si per aliorum salutem ac libertatem praeda
adhuc multosque suo patronio tutaret. Pisani hunc gens urbi nulla
pata Lucenses florentinorum socios atque amicos bello lacessibat tandem non
collatis signis ad utrumque dimicassent et eo plio lucent. Sui copie
fuerunt. Deleto multoque capti ducentis florentinorum qui forte per id
tempus in agro pistoventi castra habebant impetrata amicorum cladem
neque mente conaderunt nec formidaverunt. datos uictoria hostes
sed relicto castris quod obsidebant. cito post uictores agmine prius illorum
atque consequuti sunt. quod pisani se recipere possent. Multosque in eos homines
ita uictoriam illorum amittantur. ut Lucenses ipsi quoniam captivi du
cebantur maxime. Pisani vero qui ante acceperant superfluum. capere
etiam in vinctis Lucam adducerent. Ita florentinorum. Sui Lucenses
servant. Pisani autem uictoria reposita. et non laudem olamque re
parant. Sed quid magis laudet quippe in hoc pelago civitatis
facinorae. An uirtute quid uicerunt an magnitudine animorum
quod uictores sequuti sunt an beneficentia quod per salutem amicorum tantam
contemptione subierunt. Michi quidem tua in uno eodemque facto
summa laudanda uideat. Sed neque longis suis laudibus persequi
Nam et uterque ne longior sum et ad maiora et impellor. Non
enim prius dimittat. hinc uel illi urbi beneficia sunt hoc civitas
Sed uniuersae simul Italiae Augusti quoniam ad putant esse pro suis di
taxat. quodis solatitudine capere quod illud gloriolum si suorum laborum
quod plurimae sentirent amperet gentis. Quae si ita esset animata pro
mcolimitate utrimque urbium se pugilam possint et quotiens uel finitima
aliqua trepidum uel auara potentia populos minueret ita aduersus eam
se opponit ut autem motibus palam faceret. et prius de per libertate Italiae
dimicet neque ipsa quidem ita fuit data non aut perit. Sed per uirtute
iustitiae uoluntati plures dies amittit fauor. Volo nimis antiqua referre
sed ea dies quae mea forma uidet etas. Quod constat uideri omnes
non semel ab hac una urbe totam Italiam asseruitur prolo fuisse li
berata. Sed nos de cetera obmittam. et ea quae maxime gesta sunt gloriare
Non quicquam tam absurdo ingenio aut tam auaro deum reperiunt
qui non fateatur uniuersam Italiam in statim ligustici hostis pueritiam
fuisse. Nisi hoc una urbe. suis uiribus. suoque consilio. quod illos potentia
restitisset. Quis enim erat in tota Italia quae aut industria in illo hoste
apparere potuisset aut quis eius conatu periculis. Cuius uero ipse
civitas motibus erat. Proci. Iam enim non Italiam solum sed transalpinos
quod ipsos eius fama trebat opibus peruenit uiribusque. et multo magis
consilio astutus ualebat. Potentiam habebat maximam atque formidandam
Omnes gallie asalpinae tractus omnes ferme ciuitatesque ab alpinis ad e
truriam atque flammiam inter duo maria continent in eius potestate

erant deoq; parabant. In erudiendos uero pueros. Conas. Periponiz. Aristoteliq; tenebat
tandem et Bononia occupabat. Ultra perreca opida multi poterant ac
domi nobiles seu meti seu zapinari sep suer franci adducti noz fortimalq;
illius habuerat. his tantis itaq; amplis opibus consilia no decet se felix ille
magis minus esse potuit si suam industriam morantia solertia in totis ant
exuisset. Nullo itaq; celidiora consilia n; aciora omnibus in locis adzat
Nihil integru esse simebat. Nichil interceptu selinguebat. alios pecuniis
alios largitionibus alios curantibus specie pmississiq; alioscebat. Omnes
italie populos seminatis discordijs adinuicem collidebat. ut uis afflicti erat
ipe sua potentia superueniens occupabat omnibus deniq; locis ei artes deli
pulabat. Et utre qdem resp. tantas uices m. pte erat ipabulq;
cedebant. florentina aut magnitudo ai fieri no potuit n; remittenduz
aliquid censue de pristina dignitate. Sciebat emz qm de romani pro
libtate italie con hostes pugnare sic maiore suos con cimbroz q theutonoz
ne q gallos andebat pugnauissit n; pmi hi ferocia aut hamballis
fraudentia formidasse. Nec ullos magis labores p tuenda dignitate atq;
amplitudine sua utasse. Et in maximis periculis maxima e gloria
peperisse qd e q putauit facendum si splendorem e a maioribus fcti
gloriar uellet. Ver ipsius florentin scru reputat ita magno e clato
tio ad bellum pfectus est ut putaret aut cum gloria uiuendum aut pro
illa ipa afferendum. Ita aut pulchru dixit e locu a maioribus tractum
meri ut magis diuitias ullas plus facit q dignitatem. Et pteat et
utaz ipaz abicez parus fuit p libtate prudens simul e fortasse decernens
Nam e diuitie e pteat e emfmadu omnia uitorz se pma qus in bello
si quis pteat e in illis se tutari possit illa manu hostiuz negotiu magis gent
q sum. sic fcti her ciuitas animata ai potentissimo reputentissio hoste
ita summa uirtute gregella est ut q paulo an tota italie uinebat nec quicq;
e resister posse arbireretur eum e pacem optaz e m; thym mona rquidaz
reggeret et tandem no solum eruzie ac flammie ueloz relinquerunt
e et gallic maximeq; ptem amittez. O in credibilem magnificentiā utiq;
ciuitatis e ueq; romani genis s; ppendz comulcaz. Quis iam
florentinu nom p tanta mentis pstantia tantaq; rez gectaz mag
tudine cu sumo fauor nec exuprat. Nam quid potit manus pelaruz
her ciuitas edez aut in q. magis re maiorz suoz uirtute mte cōseruata
ōder q; uniuersa italia suo labor suisq; facultatib; no pstantis pido
libata. Ex q. cotidie ab omnibus quidam iplo gratulationes laudes ore
hinc urbi acte. Ab hac uo urbe ad domum mortalem uite semp em ed
molestia fuit ut mallet has pelaraz res dei beneficiis q; sue uirtu
fcti acceptas. Itaq; no mtrinit illa m; scandis reb; nec na uitoraz
mitata est nec aduectis omib; quibus uice potuit succedere ext
deret. Et sumaz humanitate aduersus mtef seruanit ut q fortitudinez
eius in bello cognouerant ydem in uitorie expunt clemencia. Itaz e her
una ex sumis uirtutibus ciuitat ut in omi tpe retinet dignitatem
nec maiori ruz fuit uis magnas gerez q; in ipis gerezis decore seruaz
Itaq; n; successibus ult modum exultant n; aduhs reb; pstrata est. Ex
modestia aut m; scandis. Cestantia in aduectis. iustitia no ac prudentia
in omnibus pelar ap omis mtales noz maxiazq; glaz est consequita
Et cum fortis her ciuitas admirabilis e in uo disciplina institutisq; do
mestris magis tant ordo rez n; usq; tanta cleoantia n; usq; gmmtas
Quicadueq; em in rebus pmentia e ad qua cu mte fuit una

ex duobus totis sit harmonia qui auctoribus iocundus est in suam.
Eodem modo hoc prudentissima ciuitas ita omni sui parte moderata est.
ut inde summa quedam resp. & ipsi consentanea resultet quod merito
atque oculis hominum sua convenientia delectet. Nichil enim est in ea
pro posteris. Nichil in quoniam / Nichil absurdum / Nichil magni
sui quicquid locum tenent non modo certum sed et congruentem dis-
tincta officia / distincti magistratus / distincta iudicia / distincti or-
dines / Ita in hoc distincta sunt ut ad summa temp. tamque tribu
ad imperatorem conueniant // primum igitur omni cura prorsus est ut in
in ciuitate sanctissima habeatur sine qua nec ciuitas et nec nominari
ulla potest. Deinde ut sit liberis sine qua magis hic populus uiuendum
est existimauit. Ad hoc duo simul iuncta quod ad quodam signi ac
portu ora huiusceip. instituta prorsus contendunt et uicis quod
gra magistratus sunt instituti. huius imperii datum est ut in facinorosos
homines aduersus magis quod ut promideant ne cuius potentia plus
ualeat in ciuitate quam leges. Magistratus quoque prout. Itemque inferioris
gradus homines patre omni et obediunt regunt corporis insignia in-
ter. Et ne ipsi legum iudices in summa potestate constitui arbitrat
possint non custodiam ciuium sed tirapnidem in se esse delata et sic diuini
alios cohercent aliquid de summa libertate minuat multis cautionibus
prorsus est. Principio enim supponit magistratus per quandam rem uel
potatis huius uidebatur ea cautela temperatus est ut omni ad unum
sed ad nouum simul nec ad amicum sed a binestice ipse deferat. Et cum
modo potatis resp. administrari existimauit. Cum hoc pluralitas
summa et eorum consilij et breuitas ipso insolentia auferret uibe
igitur in regiones quatuor diuisa ne cui illarum summa magis deest honores
et singulis partibus binum uiri diligunt ne huius quidem fortitudo sed
iudicio ipse iam dudum comprobati et tanto honore digni iudicari.
Videtur igitur ciuitas ad gubernandam temp. unum uiri prestans uirtute
et auctore ex illis huiusmodi partibus per uirtutem addit quod sic in collegio
principis et per iustitia exequenda non tulerunt homines ferat
necessarium. Vos igitur non uiros quibus resp. gubernacula gesta
sunt neque alibi quam in publico arce habitare uoluit quod ad temp. quorundam
parationes ferat. Ad huius lutoz ipse popa pder quo amplior
ipsoz heretur magister. Verum quod non magis addunt popora
ut maiore consilio opus esse uideatur additi sunt duodecim uiri
boni qui in nouis partibus resp. consulat. Adde. preterea
iuuentutis signiferi ad quos in anno per tuenda libertate opus
est remissa concurret sequiturque multitudine huius et in consilio adst
et ut superiores magistratus ex quadraginta huius et in consilio adst
et quatuor menses tenent potestatem. Sed plerumque in ab illis

approbata sunt appellat consilium reque referent. Quod cum ad milites
attinet id non aliter quam multorum sententia deest in consentaneum nisi omnes
inducant hoc modo: liberos magis et iustitia sanctissime et iure
servant cum nihil ex minus aut aliter libidine non tot bonis sicut
possit gigni. Sed quidem hoc resp. gignunt iura sanctissime iure
obrogant equitate deest iura aut ex legibus dicendo gladiis
operiundo minores possunt magistratus nec hi quidem cuius si pe-
gem ad hoc ipse ex longinquo ad civitate notati in quod cuius id facere
nescerent. Nam conditio et aliorum id sit tantis verbis si ne iuris
dictionis ea odia atque humilitate in cuius nascetur plebs enim
nimia sui raritate decepti plus minus et tribunt quod leges pandit
qui et licet inducant aditus magistratum exerceant quales graue
ip. iussum est in libera civitate tunc de capite cuius fere sicut
qui id fecit et si iustissime fecit pollui in et ab hominibus in
in cuius iudici. Ea deinde ex longinquo accessit iudicio huiusque le-
ges possunt sum equibus dicitur nullo modo licet. Nam et iurati
illos suscipiunt et magistratu huius qui institutos quod conem
administrationis sue populo reddunt ita in omni re liberos possunt
dicitur. Quo autem quod facilius est in amplissima civitate summi-
mus consilium necesse occuparet migratio. Aliis iustitia legesque
deessent data est quibusque collegis in suis homines agnoscere
iudicandi potas veluti mercatores minularum. Itaque quod
aliis quorum non nulli et suorum hominum coherendum in habere
Sunt itaque alii magistratus aut publicorum rerum gra aut pietate
ita constituti quod in iure sit magis iustitiam et perfecti creatio. Itaque
pupillorum pupillarumque et protectores qui magistratus publici et
quatuor utilis est et a beneficentia civitate pure salubriterque
ex cogitatus. Sed ex omnibus magistratibus qui multi atque
amplissimi in hac urbe sit Nullus neque illustrior est neque
a pulchro finis itaque perfectus qui optimorum principum ducos de quod
origine non ab re fortiter erit aliud et fere qui melius aptando
cuius possit intelligi. Erat autem brevissima digressio nec in
utilis ut opinor neque in digna cognitione accepta cum apud
arbitria calamitate cum ipse ingens resp. iussum nullo pacto
verbo defendi possit iudicet omnes iussum qui alto ac gnosis
erant duo nec eos in urbe ducantes iudicet qui peras
sua manifestissime perdidit. Helio prius latibus
in gignibus ac liberis lucas contulerunt imitatio
atheniensium illud peras ac laudatissimum factum qui serdo
pleno bello urbes ipas reliquerunt ut alii in ea libere habitare possent
hac igitur mente egregie iussum qui tanta clade superant urbe
egressi sunt putantes comodo maiore ulciscendi facultate
habituos qui si inclusivemur famem aut iussum verbum

opponent. **L**ucam itaque delati et lures qui propter plures fortunas disperderat
in unum quotatio. Ita se armis equis et omni apparatu belli reparaverunt
ut vniuersi homines eorum ad instantiam promptitudinis admirarentur.
Post igitur multa fortitudinis opera per Italiam eduxit. Cum sepe
amicis auxilium tulissent. Sepe summa factionis homines sua
uirtute et audacia premississent. ipse remisit. zati quod illi magis
optabant ut prius notas maculasque delecent. Contra satisfactionem
sualis regis quoniam is ducesque prius principes in Italia erat profecti sunt.
Sequenti instantissimum atque optimus duces quem ad commendam mactech
insolentiam Pontifex magnus ex Gallia accersierat. Postquam in
Apuliam uentum est. Quam illi uirtutem singulis in locis ostendunt. Li
berissime eodem referre si hic locus tantam narrationem pareret.
Ut aut brevissime dicta tales se prebuerunt ut et acerbissimi hostes
decerem ac instantiam eorum clare cogerent. Subacta igitur Apuliam hostesque
trucidato magnificeque laudati donatique a rege mercedem recitunt.
Pulsisque ex urbe his quoniam ipsi gubernabant. Itemque vicinis hostibus
magnifice ultis. Collegium et statuerunt utrosque primarios profecerunt
qui essent duces optimarum partium principesque legitime iudicis et
spirationis ab huiusmodi initio hic magistratus profectus plurima in
in urbe habet auctoritas potius est. Quoniam in uigilia quadam atque custodia
ne resp. a nullo a maioribus oblatuato deflectat. neue ad homines
diuisa sentientes administrare resp. deferat. Quod igitur Rome retores
athensis Asiopagite lacedemonie Ephori hoc sunt in florentina ci
uitate Guelforum duces idem ad tempus tuendam. Sub his igitur magistra
tibus ita diligens et preclara est huius urbis gubernatio ut nulla magis
domus sub fugi patrefamilias disciplina sunt iustituta. Quod
ne hic in uiciis pati potest nec quisque rem suam non uolens amittit.
Parata semper iudicia parati magistratus ipse iudicia ipse summum
tribunal. Querele aduersus omne genus hominum in hac ciuitate
liberime sunt. Iura autem prudentia et salubritate constituta et semper
optulati patet est. Nec est ullus locus in urbe in quo magis equum
sit. Nulque enim riget tanta libertas et maiorum cum minoribus
exequi tanta conditio. Nam in hoc quo cognoscitur hac ciuitate huius pru
dentiam nescio an magis omnium ciuitatum. Cum potentiores suis
opibus quasi tenues ledere aspernarique uiderentur eas eorum que minus
poterant ipsa resp. suscipit. maiorum pena res illos personarum mi
nit. Rationi quippe consentaneum arbitrata est ut disparem
conditionem hominum dispar pena sequeretur et que magis indigebat
ei plus auxilii tribueret sue prudentie iustitiam putant. Itaque ex
diuersis ordinibus facta est quedam equalitas. Cum maiores sua potentia
minores resp. utrosque non pene metus defendat. ex quo nata est illa
uox quod aduersus potentiores iactant maiores. cum est quod mina
promptissime aut. Ego quoque florentinorum civis hac illi uoce attestari
uideat et palam amonet ut nemo se in beatitudinem contempnat.

neq[ue] e[st] huiusmodi p[ro]p[ri]etatem immari p[oss]it p[er] p[er]m[issionem] e[ss]e p[ro]hibet[ur] om[n]i
Cum col[um] q[ui] m[un]d[um] possunt p[er]a f[aci]t[ur] p[oss]it u[bi]q[ue] q[ui] n[on] a[n]t[er]
dumtaxat hec f[aci]t[ur] defendat. S[ed] et p[er]g[ress]os. Nulli ex p[ar]t[ib]us
fieri m[un]da sed sine uel sit sine p[er]g[ress]is sine a[n]t[er] uel sit b[ea]t[us]
laborat. hec ead[em] iustitia equalitasq[ue] ciuitatis cum facultatem
et humanitatem int[er] c[on]t[ra] p[ar]t[es]. Cum nemo magnop[er]e iustitiam
aut alios asp[er]n[er]i possint. Tum u[bi] e[ss]et om[n]i[um] homin[um] b[e]n[e]uolentia
jam n[on] de honestate uirt[ut]e et ut in hoc t[em]p[or]e iustitiam mox q[ui]
satis digne possit referre. Maxima q[ui]dem in hac u[bi] ingenua s[un]t
et q[ui]amq[ue] rem ag[er]e p[oss]unt modum recte homin[um] p[er] felicitate excedentia
sine em[en]da sequant[ur] sine ad h[ab]it[um] gub[er]nand[um] se conferant
sine ad studia aliq[ui]d recte in cognitione sine m[er]it[is] in om[n]i
deniq[ue] re obtemperanda om[n]i[um] actione cunctos m[er]it[is] longe s[un]t amant
Nec ulli p[er]mittit[ur] q[ui]t[ur] cu[m]q[ue] exas[er]at bonu[m] relinquat p[ar]t[em] m[er]it[is]
p[ar]t[em] in p[er]iculis q[ui]t[ur] auidi p[er]mittit[ur] c[on]silio m[er]it[is] liberalis Mag[is]
fieri formidi affabiles max[ime]q[ue] uerbam[us]. Nam quid ego de c[on]t[ra] h[ab]it[ur]
et uerb[is] elegancia loq[ui]t[ur]. Inq[ui] q[ui]dem re sine g[ra]t[ia] sup[er]at.
Sola e[st] hec in tota Italia ciuitas puriss[im]a atq[ue] m[er]it[is] b[e]n[e]uolentia
uirtut[um]at. Itaq[ue] om[n]i[um] q[ui] b[e]n[e] ac emendare loq[ui] uolunt ex hac
una u[bi] h[ab]it[ur] exemplum. h[ab]et em[en]da hec ciuitas homin[um]
in hoc populo ac c[on]t[ra] q[ui]t[ur] dicendi c[on]t[ra] om[n]es infames unde
t[un]t hec aut ip[s]e m[er]it[is] ille n[on] quidem n[on] sordid[us] s[ed] que
max[ime] s[un]t lib[er]is hominib[us] digne que in om[n]i p[ri]ncip[al]i p[ro]p[ri]etate
flouezunt in hac u[bi] plurim[us] uigent. Quo igit[ur] o[mn]i[n]to
hec ciuitas caret aut q[ui]d e[st] ad sim[il]it[ud]inem laudem atq[ue] amplitudine[m]
d[ic]it[ur]. Ahn g[ra]t[ia] claritas q[ui] app[ar]et Romano sit uirt[ut]e. N[on] g[ra]t[ia]
q[ui] p[er]claras uel tanta uirtute et m[er]it[is] domi forisq[ue] gessit ro
tidie gerat. N[on] splendo[re] edificior[um]. N[on] ornat[us]. N[on] laetit[ia]
N[on] diuitie. N[on] multitudo populi. N[on] salubritas atq[ue] amenitas
locor[um]. Et q[ui]d e[st] p[er]t[ur]a q[ui] illa ciuitas possit optat. Nil p[ro]fecto.
Quid igit[ur] iam d[ic]it[ur] aut agendum sup[er] extat quid aliud
q[ui] h[ab]it[ur] n[on] p[er] tanto benefi[ci]o. uenerat[ur] ei[us] p[er]ces porrigere.
Tu igit[ur] deus omnipotens atq[ue] imm[en]s[us] cui[us] delubra atq[ue]
azas hic tuus p[ro]p[ri]et[us] refulgentiss[im]e colit. Tuq[ue] sanctiss[im]a
pazens cui ingens templum ex p[ri]ncipio ac m[un]do M[ar]more i hac
u[bi] absoluit[ur] q[ui] tuu[m] dulcissim[us] p[ro]plexa natu[m] ead[em] mater
es et iustitiss[im]a uirgo. Tuq[ue] ioh[ann]es Baptista que
h[ab]it[ur] p[ro]p[ri]um hec ciuitas adoptauit. hanc pulcherrimam et or
natissimam urbem p[ro]p[ri]et[us] ei[us] ab om[n]i clade maloq[ue] defende. Amen

fines. Deo g[ra]t[ia].

Inter cetera notate latere flagitia omnis generis hominum ad libidinem. Ita
hortabatur. non solum privatim sed etiam publice. Quia et matronas
romanas per elicta sua crebro ad meretriciam mitterant collectisque exgre-
tia atque alia plerumque foris mulieribus. lupanaria munda operiebant. Sala-
riaque ex publico ordinant. Extant etiam oratio ad meretrices habita: in qua
comilitones illas appellat. quod eo in seruo fecerit incertum est. Nam
cum puellae recens professe: parum impigre sibi viderent proprie artis
munera obire: vocatae vniuersas in contionem gfirmachi & cohortandi
causas hic eas allocutus est.

ORATIO Heliodorali AVS ad MERETRICES.

Incredibilis me libido habet comilitones. et vehementem iam adorem con-
citari sentio. Cum multitudinis vestra circumseptum me undique stuprumque conspicio.
Quippe quoniam aut alterum vestrum intueus intalere soleam: quae nunc cum
tot libidine flagrantibus ac me in complexum prouocantes oculos tot praef-
tulis. tot nuda pectora: ac se ultro exhibentes papillas cerno. cupidi-
tatis flamas in me ardere existimatis. Sed gtimebo ipse me parum.
et contra meam consuetudinem fieri cupiditati meae. dum vobis pauca loquor
imponam. Erit autem mea oratio vobis ut opinor non ignota. nec aliena ad
scopulum vestra. Atque ante omnia admiratio nulli esse debet si vos nomen
comilitones appello. num militat profecto omnis amans & habet
cupido sua castra. Nec equidem captandae apud vos gratiae causa co-
nomine ditor. Alijs namque modis ut plerumque bellum bene exerceat sit.
vos coherari nubi soleo. Verum sic se res habet. Non ego in hoc glori-
osus exercitus imperator sum sed miles. Ac si vera fatear volumus. gre-
garius miles. Non enim populi romani hic exercitus est. sed
cupidinis arma hic video non pila. non gladios. sed arcus et facies.
cupidinis arma hic video non pila. non gladios. sed arcus et facies.
Nec uestigia rubra hic cerno. Quod romani signum pugnae proponi
gfuunt. sed centones comitatos his armis non populi. 20. sed cupidinis
miles uti solet his ille puer signis castra sua dederat. Ex quo maxime
audaciam eius admirari licet. Cum in media roma victor omnium
vobis ipse victor castrametatus est. iuraque usque in medio foro
exerceat incomplexum auctoritatis senatus. et in derisionem resorie
notus. Cum itaque in hac urbe tantum mihi liceat quantum libet. et
cum vniuersa nutus meus voluntasque moderet. Statui vobis iuniorum
cohortes publice referre. quae iam praedem singulis vestrum a me
sepius audiuistis. Jam antea quidem scitis comilitones me ampli-
ssimis vobis comedatione vestram in castris meo comprehendisse.
Et quoniam hanc vestram artem egregiam praeclearam. et corrupte ve-
banam. vltima et. rei. p. et maxime liberis hominibus dignam existi-
mabam: non solum vos habitari sui ad ipsius cultum atque profectum verum et

Militat ois amans

Non signum vexilli ruber

matronis romani & maxie forma in signis p[re]sacris institui ut huius
gloriosae arti se traderent. Nec metum ad monentem & non solum impu-
ritatem verum etiam immunitatem: Salariisq[ue] insuper ex publico. erario
statuuntur: in altum monuisse videtur: parq[ue] meos conatus profectus.
Nam ex tanta multitudinis Romanarum matronarum nulla ob id magis me-
retitum professe st. Sed quocumq[ue] fatuo pudore ac degenere timiditate
adlectus. cum te vera omnes meretulent. Clanculum tamen poti[us]
q[uam] palam id effice videntur. Et vosque hanc religionem professe non
vra in matriculis scribenda publice tradidistis: nescio quo pacto te-
pescere uideamus & parz alacrem opem arti v[est]re prestare. Cum itaq[ue]
edictis meis parz protecori uuius assatib[us] agendum putauis. Vnde vos
omnes monere hodie & excitare placuit & uoluntate mea planissime
apire. Sed ante q[uam] ad vos & causam v[est]ram accedam. Castigemus
fauitatem matronarum nostrarum. Loquor de Romanis: locisq[ue] & latinis
nomimis. que cum omnes cupiant atq[ue] id faciant. profiteri tamen
& nomina dare ac prodire in publicum erubescunt. a quib[us] libenter
petere quid tande hoc sit quod tanto uereant. An fortasse mere-
tricij nomen eas mouet. q[uod] mercedis inest m[er]ito. meretricis uidetur
opa. Detraherent hoc q[ui]tum libet. tamen utruq[ue] faciunt. & sine domi-
sele g[er]unt sine in publico versent. immo antea meretricis st. Nec
equide uideo quid sordis huic v[er]bo insit. Nam & milites quoq[ue] mercedi
cumul & m[er]ita stipendia & honore & p[ri]ma mereri. Et magna m[er]ita appellat.
Nec dubitandum e[st] quid omnes que modo aliquid meret meretricis sin-
m[er]itum. Si quidem et illas que aliquid inueniunt inuentitales et que
vicerunt victores recte appellat. Jam eo dum taxat differentia est
si non mercede pecuniaria sed libidine flamaq[ue] aletis sui copiam faciat.
Quod immo antea ne aqua qua fieret edici & uelud aduocatis fori
p[ro]curatorum salaria ex publico dari gloriarentur nec ad clientulis recipere
quicq[ue] possint neq[ue] turpissimum e[st] alicui p[ro] pecunia negotium
faciant ut non faciant. Sic ego omib[us] meretricis artib[us] professis
salaria publica. & denique g[er]unt. Ne pecunia aut mercede aliq[ua]
sed gratius ardore negotiorum facerent. At nomen q[ui]de[m] non timet
et te ipsum. prob[us] elij boni hoc ne clodia & paulina timeant. hoc
cesonia & milia. hoc pompeia ut quira ut ottavia ut alia innumera bi-
les huius uerbis foeminae nobiles. ignobiles. vidue. marite. Nam
si quis diligenter perquirere uoluit tot ferme lupanaria in hac
urbe st. quot domus. Hoc id[em] pauca q[uod] immo p[er]dem faciant.
Quis istarum ineptias immo tollerabit. Quis ista ducentes ferre
potuit. Dies me certe deficiunt. si p[er]gam ad istarum nomina. Et
supra cu[m] inuicib[us] uobis narrare. que mihi vni nota st. Sed
nolo esse in singulis occupatus. Nolo huius ut illius matrone amores
conbit q[ui] referre. Quin etiam multo ciues oratio ad uenas.

quibz pp p'sentia forme et etiam flore nullu maritalis limen est
clausum. At quis huius. quis nullius. q's non lo. q's aquarius. q's pi-
stor p'uitorem transire pot. que mulieres vestre blandite sum-
marum no apprehenderit. Quod equide laudo. nec mihi gratius
e'e quicq' potest. Sed tunc q' ista fecerint qua ratione ab huiusmodi
arte se ab horreo fugiunt. aut formidare iam possunt. Esse uo ut
mihi quide uidet' longe tolerabilius si palam et publice hoc agerent
nummen quide sententia int' uos atqz illas tanta differentia. q' in
int' milites et grassatores iustumqz belli atqz latrocinium. vos
palam i aciem proditis. Commutatis plium apte. signa pferent
et classica illis uo cu' finit' sit animi ut plura apte queant elan-
cium et sine signis latrocinant'. domiqz et puicos i fidias tendunt
i cautosqz aggrediunt'. quasi uo intra limina quide aut i patris
duntaxat laribz meretrizari liceat alibi uo no liceat aut maiore
sit glorie i finibz suis p'dam rapere q' in alienis. Sed de
mulieribz nostris ipse uidero experiar qz profecto animus ro-
mme mihi liceat q' philosofo nescio cui insua quada ciuitate
qua ipse sibi finxerat liceret. Et enim mihi cordi e commi-
liones q' q' nescibi ante hoc meo p'positu aperui. Et nunc ve-
roz quomodo uos accipiet' scitis. Sed tu dic qm mihi hic belliss'
ad hac re iniciendam uidet' locus i tanta urbe p' frequentia. Et
inq' mihi cordi legem feret' p qua mulieres omnes sunt communel.
Et erit dys immortalibz gloriola lex et maxie utilis ac fructuosa. no
solum solum ad augendam et multiplicandam ciuitatem uerum etiam
ad lucu ac iocunditate. Et eis qd' malus lucu e'e ullu pot' q'
pro ullo dimisso. ac no dimisso quide sed intermisso centum
milia accipere. Tant' q' uoluptas maior q' nullis legibz astringi.
Sed uagari latissime et simile glemmari qz suis modis recipere.
Iurgia. discordia. et lites q' crebra int' coniuges et acerba ex di-
uersitate atqz dissimilitudine moru uoluntatinqz oriri solent oio
cessabunt. pares atqz similes q'uz libuerit sese ultro giugent
disiungent qz. O felix ciuitas. O beata. res. p. O fortunati iuuenes
fortunateqz puellae. quato decore uirtutis in mea t'p'a resuati estis.
quato polariis nobiscu ager'. q' cu illis actu fuit q' sub regis
gloriz q' seueritate viscerum. illis durissimis legibz. Et omiaque
cupiebat prohibentibz paruerunt. Vos quicqd placit' fuit oculis.
aut corripuerit anim' g'rimo eius opores factis. Sed hec et
plura alia dicent' ad populu cu huiusmodi legem promulgabo. int'

Nunc nō nō tūc p̄positus meus q̄ extus quidā delideā me trahit ad ista
ad ista p̄tingenda. h̄c iam ceteris omissis ad nos commilitones mea
om̄s querit oīo! quā rogo atq; osero! ut cū pro vīa cū dūo.
benivole suscipiatis. **TERAT** vehementer iudicio meo commilitōes
si quis putat! id tūc anobis p̄fessione vīam postulare ut pe-
tentib; noctem aut gubitu nō denegatis. Non eīz hoc solum
aī vīa flagitat. Nec duxisse cui militatī cupido hoc gēntus
est. Nec p̄ hūc modū satisfieri sibi putat. Nō audacis nec ḡnōsi
imperatoris ē expectare ipetum hostis. S̄z inferre vos obuiāz
procedatis oportet ne vos aliene p̄dicitie castra invadē at om̄
arte om̄q; apparatu debent. Vos longe vagari a stationib; z
p̄dom solite p̄quirere. nec tūcū p̄pellere vīos! sed et cō-
pellerē illecebre sunt blandim̄ta zartes. Sed ubi ac si opus sit
vīs lentum affere. Magne quidē illecebre sunt blandim̄ta
zartes. Sed ubi illa nō sufficiunt etiam manus im̄tende sunt
vīis. z quasi mancipia trahendi. Hec sunt partes vīe hoc militie
munus. Hec p̄fessio ipsa anobis efflagit. Nā ut arbitrij z
deliberationis nīe ab initio est an artem ul' facultate q̄p̄m su-
stipimus. sic ubi suscepis nulla excusatio ēē pōt. si negligē-
ter aut fugide illam exequaris. Nolle eīz nō videmus id
quod p̄fessi sumus. et in quo p̄sistimus. sed qd turpissimū est!
nescire! z inferioris ingenij ac roboris ēē. Vnde boni z mali scē-
dum artem ipsā iudicamus. Malus agricola q̄ p̄zū fugatīp
agriculturā exerceat. Malus aut mīles q̄ p̄zū alacron opm
rei militari p̄ebet. h̄c om̄s gladiator q̄ frequēt z prompte in
arenā decertat. Vos ergo committere vultis ut nō solū mere-
tū vīos z male meretricēs appellari merito possitis. Ab-
sit hoc afortuna vīa commilitones. et quēadmodū nūc ma-
ḡnū noab p̄romptissie reclamastis. sic z rebū ipsū hōc igno-
mīniam a vobis repellatis. S̄z cū multa sunt que mere-
tūm fugatitatem impedire queant. z laudi ac nomini
a vobis diligentissime fugienda esse censeo z om̄i ratione p̄vidēdūz.
ut fugitatem exordibus z pudore ex mētib; uestris penitus extir-
petis. Hec eīz duo tūc ipsi deo cū ductu auspicioq; militatī maxie
om̄m mīnima sunt. tūc p̄ se ipsa valde inepta. Quidā eīz ineptus

23
 esse pot. q̄ in medijs flammis atgere. aut quid ridiculosus. q̄ rū pud-
 ritiam nō abiectus modo. sed bene atq; graviter utraq; plura calone
 ul. pudorem tamen stultitie retinere. fugidus miles secundū capi-
 dimis leges capite plerū debet. Verecundus aut ignominie causa re-
 mitti. Et merito quidē. Altera cupido i castis suis exploratore
 putavit esse nō milite. Atq; arma quib; gradi ad uersarum
 superare possit nō habere. Itaq; nō immerito ignominie penaz
 reponit. Quidnam mali est iste impudicus pudor? Omnis
pudor nihil aliud ē q̄ turpitudinis et sui ipsius diffidentia. Genero-
 si animi ē cupiditate suam oīo explere. ac dū id faciat opi-
 mones hominū pro nihilo putare. Delectavit me nup̄stantes
 procece telluris mulier quēda vti exeatul nō etate s; usu exer-
 citationeq; ueterana. cū adolescente p̄ medium fori transiente acci-
 pientis disabiata fuit. Tū boni q̄ letitie i foro! q̄ tum risus ab ho-
 minib; exortu est. Repugnabat stultus adolescens rubore pfusus.
 Et illa audace nihil uerita quasi uictorie exultans disabiabat
 mordens etiam nōm̄q;. aqua cū peteret quid ita faceret nihil aliud
 rēdit. q̄ scillu amare. p̄lara me hercule uox et plusq; iustitia
 alegatio. Et proculdubio uera libertas. quē nō legib; p̄nce. Nec
 aperitui i perat. Sed nē ottempat. Cum qd̄ q̄ optima sequit
 dūce iuidisse mihi uideantur legum latores feliciūti plebis. Cuz
 p̄larias voluptates. in quib; beatitudo uite consistit. p̄ suas leges ph-
 buerūt. omnia dura in lenes. Omnia dulcia uerantes. Verum
 hūc duritiez etas et asperitate legū me lenitatis erit emēdare.
 Quid mihi ut sup̄ dixi. cordi ē. Vos aut̄ interea ertor ut exē-
mpla ueterum vobis m̄ oculos p̄ponatis. Nec solū ipudentie.
 Verū etiam ceterarū rerū que ad meretriciaz p̄tinet. Nullus ferme
 eaz gestus siquis diligenter aspiciat artificio caret. Nō uox nō
 manus. nō oculos. nō supercilium. nō labia. nō lingua. nō genu. nō
 pes. nō ribia inersumq; inuenit. In quoru vnitatib; uos dili-
 gentissime tradere debent. et enixissime conu. ut parat ac
 similes illis efficiamini. Nam si dura et laboriosa eēt illa
 ad quoz studium uos rohortor. tamen pro adipiscenda artis vīe
 laude esset auobis om̄i conatu i illis elaborandū. Cum aut̄

non modo facilia sunt verum etiam dulcia ac voluntaria. Quae nam
vos exultatio tutari potest? Quominus ad summum gradum eiusdem
artis assidua exercitatione contenditis? accedit quod amplexus
et basia. ceteraque plerumque libidinis opera quae duris legibus antea
cohercebantur non solum permisso tamen nunc habent. Vix etiam fautores
atque suatores quales videris. Ego nam quod in hoc dignitatis gra-
du constitutus omnia vobis gredo. omnia permitto. omnia vobis licere
uolo. Excepit nihil. nec locum nec tempus nec personam. Quamquam
exitemini prius comminationes. Et licet ac prout opus
vero moribite. nec expectare ut petamini. Sed vos ultro
offerte ac positis postposito omni futuro ac degeneri pudore
per vias. per plateas. per fora. per campos. per agrorum per ipsa denique
in mortaliu deorum templa discurrete. rapite. Rapide. Sed uide-
re omni tempore omne genus hominum. omnes quidem etates. Sed praecipue
adulescentes. Quam ad augustales munificentiam attrahit. ut
in sanguinolenta martis militia corone murales uallares.
cuiusce rostrataque fortibus uiris proposita sunt. Sic ut quaeque
uestroz egregia lassitudine opera ediderit. In hac cupidinis mili-
tia dona magistra reportauit.

Leonardus Arctini Recardi
ingenij ea ludens. Ridensque di-
stulit. Unde Seniores
Rogat. ne legantur
baniore ne afferat
ut deo gratias
amen